

Bruselj, 14. junij 2023
(OR. en)

12573/1/22
REV 1

Medinstitucionalna zadeva:
2022/0278 (COD)

MI 672
COMPET 717
IND 349
IA 138
CODEC 1320

SPREMNI DOPIS

Št. dok. Kom.: COM(2022) 459 final/2

Zadeva: Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o
vzpostavitvi instrumenta za izredne razmere na enotnem trgu in
razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 2679/98

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2022) 459 final/2.

Priloga: COM(2022) 459 final/2

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 13.6.2023
COM(2022) 459 final/2

2022/0278 (COD)

CORRIGENDUM

This document corrects document COM (2022) 459 final of 19.09.2022.

Concerns all language versions.

Updates of the reference to the legal basis.

The text shall read as follows:

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o vzpostavitvi instrumenta za izredne razmere na enotnem trgu in razveljavitvi Uredbe
Sveta (ES) št. 2679/98**

(Besedilo velja za EGP)

{SEC(2022) 323 final} - {SWD(2022) 288 final} - {SWD(2022) 289 final} -
{SWD(2022) 290 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

- **Razlogi za predlog in njegovi cilji**

Enotni trg je ena od najpomembnejših prednosti EU ter hrbtenica za gospodarsko rast in blaginjo v EU. Nedavne krize, kot je pandemija COVID-19 ali ruska invazija na Ukrajino, so razkrile določeno stopnjo ranljivosti enotnega trga in njegovih dobavnih verig v primeru nepredvidenih motenj ter hkrati pokazale, kako pomembno je dobro delovanje enotnega trga za evropsko gospodarstvo in vse njegove deležnike. V prihodnosti lahko poleg geopolitične nestabilnosti podnebne spremembe in posledične naravne nesreče, izguba biotske raznovrstnosti ter globalna gospodarska nestabilnost povzročijo druge, nove izredne razmere. Zato je treba ob izrednih razmerah zagotoviti delovanje enotnega trga.

Vpliv krize na enotni trg je lahko dvojen. Po eni strani lahko zaradi krize nastanejo ovire za prosti pretok na enotnem trgu, ki motijo njegovo delovanje. Po drugi strani pa se lahko zaradi krize še poveča pomanjkanje v krizi pomembnega blaga in storitev, če je enotni trg razdrobljen in ne deluje. Posledično se lahko dobavne verige hitro prekinejo, podjetja pa imajo težave s pridobivanjem virov, dobavo ali prodajo blaga in storitev. Dostop potrošnikov do ključnih izdelkov in storitev postane moten. Pomanjkanje informacij in pravne jasnosti nadalje poveča vpliv teh motenj. Poleg neposrednih družbenih tveganj, ki jih povzroči kriza, se državljani in zlasti ranljive skupine spopadajo z močnimi negativnimi gospodarskimi učinki. Namen predloga je torej obravnavati dve ločeni, vendar medsebojno povezani težavi: ovire za prosti pretok blaga, storitev in oseb v času krize ter pomanjkanje v krizi pomembnega blaga in storitev.

Instrument za izredne razmere na enotnem trgu bo v tesnem sodelovanju z vsemi državami članicami in skupaj z drugimi obstoječimi kriznimi instrumenti EU zagotavljal trdno prožno strukturo upravljanja ter ciljno usmerjen nabor orodij za zagotavljanje nemotenega delovanja enotnega trga v kakršni koli prihodnji krizi. Vsa orodja, vključena v ta predlog, verjetno ne bodo potrebna sočasno. Namen je pripraviti EU za prihodnost in jo opremiti s tem, kar se lahko izkaže za potrebno v kriznih razmerah, ki močno prizadenejo enotni trg.

Evropski svet je v svojih sklepih z dne 1. in 2. oktobra 2020¹ navedel, da bo EU izkoristila spoznanja, pridobljena med pandemijo COVID-19, ter odpravila preostalo razdrobljenost, ovire in slabosti enotnega trga pri spopadanju z izrednimi razmerami. Komisija je v sporočilu o posodobitvi nove industrijske strategije² napovedala instrument za zagotavljanje prostega pretoka oseb, blaga in storitev ter večjo preglednost in usklajevanje v času krize. Pobuda je del delovnega programa Komisije za leto 2022³. Evropski parlament je pozdravil načrt Komisije, da predstavi instrument za izredne razmere na enotnem trgu, in jo pozval, naj ta instrument pripravi kot pravno zavezujoče strukturno orodje za zagotovitev prostega pretoka oseb, blaga in storitev v primeru prihodnjih kriz⁴.

¹ <https://www.consilium.europa.eu/media/45931/021020-euco-final-conclusions-sl.pdf>

² COM(2021) 350 final.

³ https://ec.europa.eu/info/publications/2022-commission-work-programme-key-documents_sl

⁴ [Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. februarja 2022 o odpravi netarifnih in nedavčnih ovir na enotnem trgu \(2021/2043\(INI\)\).](#)

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Vrsta pravnih instrumentov EU vsebuje določbe, ki se nanašajo na obvladovanje kriz na splošno. Po drugi strani pa nekateri okviri EU in nedavno sprejeti predlogi Komisije določajo bolj ciljno usmerjene ukrepe, ki se osredotočajo na določene vidike kriznega upravljanja ali pa se nanašajo na posamezne sektorje. Instrument za izredne razmere na enotnem trgu se bo uporabljal brez poseganja v določbe teh ciljno usmerjenih instrumentov za krizno upravljanje, ki jih je treba šteti za *lex specialis*. Finančne storitve, zdravila, medicinski pripomočki ali drugi zdravstveni protiukrepi in zlasti izdelki za varnost hrane so izključeni iz področja uporabe pobude, ker na teh področjih obstaja poseben okvir v zvezi s krizo.

Medsebojni vpliv s horizontalnimi mehanizmi za odzivanje na krize

Enotna ureditev za politično odzivanje na krize (IPCR)⁵ je eden od horizontalnih mehanizmov za odzivanje na krize⁶. Predsedstvo Sveta EU uporablja IPCR za lažjo izmenjavo informacij in politično usklajevanje med državami članicami v odziv na kompleksne krize. Z IPCR je bila oktobra 2015 prvič preučena begunska in migracijska kriza in ta ureditev je bila bistvena pri spremljanju in podpiranju odziva na krizo ter poročanju odboru Coreper, Svetu in Evropskemu svetu. IPCR je bil uporabljen za odziv Unije na večje krize zaradi kibernetских napadov, naravnih nesreč ali hibridnih groženj. Bolj nedavno je bil IPCR uporabljen tudi po izbruhu pandemije COVID-19 in v zvezi z brutalno rusko agresijo na Ukrajino.

Še en mehanizem EU za splošno odzivanje na krize sta mehanizem Unije na področju civilne zaščite in njegov Center za usklajevanje nujnega odziva (ERCC)⁷. ERCC je osrednje operativno vozlišče Komisije za prvi nujni odziv, vzpostavitev strateških zalog na ravni EU za nujni odziv (rescEU), ocene tveganja nesreč, pripravo scenarijev, cilje za odpornost na nesreče, pregled tveganj naravnih nesreč in nesreč, ki jih povzroči človek, na ravni EU ter druge ukrepe za preventivo in pripravljenost, kot so usposabljanje in vaje, ki deluje 24 ur na dan in vse dni v tednu.

Medsebojni vpliv s horizontalnimi mehanizmi enotnega trga

Kadar je ustrezno in potrebno, je treba zagotoviti usklajevanje med instrumentom za izredne razmere na enotnem trgu in dejavnostmi projektne skupine za uveljavljanje pravil enotnega trga. Zlasti bo Komisija projektni skupini za uveljavljanje pravil enotnega trga posredovala v razpravo/pregled prijavljene ovire, ki znatno ovirajo prosti pretok blaga in storitev za strateško blago in storitve.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Medsebojni vpliv z ukrepi, ki so ciljno usmerjeni v posamezne vidike kriznega upravljanja

Zgoraj navedeni horizontalni mehanizmi za odzivanje na krize so dopolnjeni z drugimi, bolj ciljno usmerjenimi ukrepi, osredotočenimi na posamezne vidike enotnega trga, kot so prosti pretok blaga, skupna pravila za izvoz ali javno naročanje.

Eden od takih okvirov je Uredba (ES) št. 2679/98, ki vzpostavlja mehanizem za odzivanje za odpravo ovir za prosti pretok blaga, ki jih je mogoče pripisati državi članici ter ki povzročijo

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/sl/policies/ipcr-response-to-crises/>

⁶ Formalno je bil vzpostavljen z Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2018/1993 z dne 11. decembra 2018 o enotni ureditvi EU za politično odzivanje na krize na podlagi prej obstoječih ureditev.

⁷ Določena s Sklepom št. 1313/2013/EU o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite.

resne motnje in zahtevajo takojšnje ukrepanje (v nadaljnjem besedilu: uredba o jagodah)⁸. Ta uredba določa mehanizem obveščanja ter sistem izmenjave informacij med državami članicami in Komisijo (za več podrobnosti glej oddelka 8.1 in 8.2).

Uredba o skupnih pravilih za izvoz⁹ Komisiji dovoljuje, da za določene kategorije izdelkov vzpostavi nadzor izvoza zunaj EU ali dovoljenje za izvoz zunaj EU. Komisija je na tej podlagi vzpostavila nadzor nad izvozom nekaterih cepiv in zdravilnih učinkovin, ki se uporabljajo za proizvodnjo takih cepiv¹⁰.

Drugi gospodarski ukrepi vključujejo postopek s pogajanja in občasno skupno javno naročilo Komisije v imenu držav članic¹¹.

Medsebojni vpliv s sektorskimi kriznimi ukrepi

Nekateri okviri EU določajo bolj ciljno usmerjene ukrepe, ki so osredotočeni le na nekatere specifične vidike kriznega upravljanja ali pa se nanašajo le na nekatere specifične sektorje.

Sporočilo Komisije z naslovom „Načrt izrednih ukrepov za zagotavljanje preskrbe s hrano in prehranske varnosti“¹² temelji na spoznanjih, pridobljenih med pandemijo COVID-19 in prejšnjimi krizami, za okrepitev usklajevanja in kriznega upravljanja, vključno s pripravljenostjo. Načrt izrednih ukrepov za ta namen določa ključna načela za zagotavljanje preskrbe s hrano in prehranske varnosti v primeru prihodnjih kriz. Komisija je za zagotavljanje izvajanja načrta izrednih ukrepov in ključnih načel v njem vzporedno vzpostavila evropski pripravljeni in odzivni mehanizem za prehransko varnost, skupino, sestavljeno iz predstavnikov držav članic in tretjih držav ter deležnikov iz verige preskrbe s hrano, ki ji predseduje Komisija, za krepitev usklajevanja ter izmenjavo podatkov in praks. Evropski mehanizem za pripravljenost in odzivanje na krize na področju prehranske varnosti je bil prvič sklican marca 2022, da bi razpravljal o vplivih povišanj cen energije in vhodnih cen ter o posledicah ruske invazije na Ukrajino za prehransko varnost in preskrbo s hrano. Tudi opazovalnice za trge in skupine za civilni dialog so forumi, ki zagotavljajo preglednost in pretok informacij v živilskem sektorju.

Namen sporočila Komisije z naslovom „Krizni načrt za promet“¹³ je zagotoviti pripravljenost na krizo in neprekinjeno poslovanje v prometnem sektorju. Načrta vzpostavlja „priročnik za krizne razmere“, ki vključuje nabor orodij, sestavljen iz desetih ukrepov za blažitev kakršnih koli negativnih vplivov na prometni sektor, potnike in notranji trg v primeru krize. Ti med drugim zajemajo ukrepe za pripravo prometne zakonodaje EU na krizne razmere, zagotavljanje ustrezne podpore prometnemu sektorju, zagotavljanje prostega pretoka blaga, storitev in ljudi, izmenjavo informacij o prevozu, preizkušanje izrednih razmer v prometu v dejanskih razmerah itd.¹⁴

⁸ Uredba Sveta (ES) št. 2679/98 z dne 7. decembra 1998 o delovanju notranjega trga glede prostega pretoka blaga med državami članicami (UL L 337, 12.12.1998, str. 8).

⁹ Uredba (EU) 2015/479 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2015.

¹⁰ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/2071 z dne 25. novembra 2021.

¹¹ Sprejmejo se lahko na podlagi Direktive 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES.

¹² COM(2021) 689 final.

¹³ COM(2022) 211 final.

¹⁴ Dodatni ukrepi vključujejo: upravljanje begunskih tokov ter repatriacijo obtičalih potnikov in delavcev v prometu, zagotavljanje minimalne poveztivosti in zaščite potnikov, krepitev usklajevanja prometne politike prek mreže nacionalnih kontaktnih točk za prevoz, krepitev kibernetske varnosti in sodelovanje z mednarodnimi partnerji.

Uredba (EU) št. 1308/2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov¹⁵ (v nadaljnjem besedilu: uredba o skupni ureditvi trgov) in njena sestrška uredba o skupni ureditvi trgov za ribištvo¹⁶ sta pravna podlaga za zbiranje ustreznih informacij od držav članic za izboljšanje preglednosti trga¹⁷.

Uredba (EU) 2021/1139 o vzpostavitvi Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo¹⁸ (v nadaljnjem besedilu: uredba o Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo) je pravna podlaga za podporo sektorju ribištva in akvakulture v primeru izjemnih dogodkov, ki povzročijo znatne motnje na trgih.

Uredba (EU) 2021/953 o vzpostavitvi digitalnega COVID potrdila EU¹⁹ določa skupni okvir za izdajanje, preverjanje in priznavanje interoperabilnih potrdil o cepljenju, testu in preboleli bolezni v zvezi s COVID-19 za olajšanje prostega gibanja državljanov EU in njihovih družinskih članov med pandemijo COVID-19. Poleg tega je Svet na predloge Komisije sprejel posebna priporočila o usklajenem pristopu k omejevanju prostega gibanja v odziv na pandemijo COVID-19²⁰. Komisija je v poročilu o državljanstvu za leto 2020²¹ napovedala tudi, da namerava pregledati smernice o prostem gibanju iz leta 2009 za izboljšanje pravne varnosti državljanov EU, ki uresničujejo svojo pravico do prostega gibanja, ter zagotovitev učinkovitejših in enotnih uporabe zakonodaje o prostem gibanju po vsej EU. Revidirane smernice bi morale med drugim obravnavati uporabo omejevalnih ukrepov glede prostega gibanja, zlasti tistih, ki se nanašajo na skrb za javno zdravje.

Uredba (EU) 2022/123 o okrepljeni vlogi Evropske agencije za zdravila pri pripravljenosti na krize in kriznem upravljanju na področju zdravil in medicinskih pripomočkov zagotavlja okvir za spremljanje in zmanjševanje morebitnih in dejanskih pomanjkanj centralno in nacionalno odobrenih zdravil za uporabo v humani medicini, ki se štejejo za kritična pri obravnavi določenih „izrednih razmer v javnem zdravju“ ali „izrednega dogodka“²².

¹⁵ Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL L 347, 20.12.2013, str. 671).

¹⁶ Uredba (EU) št. 1379/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ureditvi trgov za ribiške proizvode in proizvode iz ribogojstva in o spremembi uredb Sveta (ES) št. 1184/2006 in (ES) št. 1224/2009 ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 104/2000 (UL L 354, 28.12.2013, str. 1).

¹⁷ Po ruski invaziji na Ukrajino je bila obveznost držav članic, da zagotovijo mesečna uradna obvestila o zalogah žita, vključena v spremembo Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2017/1185 z dne 20. aprila 2017 o določitvi pravil za uporabo uredb (EU) št. 1307/2013 in (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s pošiljanjem informacij in dokumentov Komisiji ter o spremembi in razveljavitvi več uredb Komisije (UL L 171, 4.7.2017, str. 113).

¹⁸ Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL L 347, 20.12.2013, str. 671).

¹⁹ Uredba (EU) 2021/953 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2021 o okviru za izdajanje, preverjanje in priznavanje interoperabilnih potrdil o cepljenju, testu in preboleli bolezni v zvezi s COVID-19 (digitalno COVID potrdilo EU) za olajšanje prostega gibanja med pandemijo COVID-19 (UL L 211, 15.6.2021, str. 1).

²⁰ Priporočilo Sveta (EU) 2020/1475 z dne 13. oktobra 2020 o usklajenem pristopu k omejevanju prostega gibanja v odziv na pandemijo COVID-19 (UL L 337, 14.10.2020, str. 3) in njegove poznejše posodobitve.

²¹ COM(2020) 730 final.

²² Uredba (EU) 2022/123 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. januarja 2022 o okrepljeni vlogi Evropske agencije za zdravila pri pripravljenosti na krize in kriznem upravljanju na področju zdravil in medicinskih pripomočkov (UL L 20, 31.1.2022, str. 1).

Nazadnje, s sklepom Komisije z dne 16. septembra 2021 je bil ustanovljen organ za pripravljenost in odzivanje na izredne zdravstvene razmere²³ za usklajeno ukrepanje na ravni Unije za odzivanje na izredne zdravstvene razmere, vključno s spremljanjem potreb, hitrim razvojem, proizvodnjo, naročanjem in pravično distribucijo zdravstvenih protiukrepov.

Medsebojni vpliv s pobudami v teku

Hkrati se številne pobude, ki so bile nedavno predlagane in o katerih poteka razprava, nanašajo na vidike, pomembne za odzivanje in pripravljenost na krize. Vendar je področje uporabe teh pobud omejeno, saj se nanašajo na specifične vrste kriznih scenarijev in niso namenjene vzpostavitvi splošnega horizontalnega okvira za krizno upravljanje. Kolikor te pobude zajemajo sektorski okvir za odzivanje in pripravljenost na krize, bo imel ta okvir kot *lex specialis* prednost pred instrumentom za izredne razmere na enotnem trgu.

Predlog Komisije za uredbo o resnih čezmejnih grožnjah za zdravje in o razveljavitvi Sklepa št. 1082/2013/EU (sklep o čezmejnih nevarnostih za zdravje)²⁴ je namenjen krepitvi okvira EU za zdravstveno varnost ter vloge ključnih agencij EU pri pripravljenosti in odzivanju na krizo v zvezi z resnimi čezmejnimi grožnjami za zdravje²⁵. Ko bo uredba sprejeta, bo okrepila pripravljenost in načrtovanje odzivanja ter epidemiološki nadzor in spremljanje, izboljšala poročanje podatkov in okrepila ukrepanje EU.

S predlogom Komisije za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 851/2004 je bil ustanovljen Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni²⁶.

Predlog Komisije za uredbo Sveta o okviru ukrepov za zagotovitev dobave v krizi pomembnih zdravstvenih protiukrepov v primeru izrednih razmer v javnem zdravju na ravni Unije²⁷ določa orodja za odzivanje na krize, kot so skupno javno naročanje, obvezne zahteve za informacije za podjetja o njihovih proizvodnih zmogljivostih in sprememba namembnosti proizvodnih linij v primeru kriz v javnem zdravju, kadar so razglašene izredne razmere v javnem zdravju. Razglasitev izrednih razmer na ravni EU bi spodbudila večje usklajevanje ter omogočila razvoj, ustvarjanje zalog in javno naročanje v krizi pomembnih izdelkov. Predlog zajema zdravstvene protiukrepe, opredeljene kot zdravila za uporabo v humani medicini, medicinski pripomočki ter drugo blago ali storitve, potrebni za pripravljenost in odzivanje na resne čezmejne grožnje za zdravje.

Namen predloga Komisije za evropski akt o čipih²⁸ je okrepitev evropskega polprevodniškega ekosistema. Pomemben steber te strategije je vzpostavitev mehanizma za usklajeno spremljanje pomanjkanj v oskrbi s polprevodniki in odzivanje nanje, da bi bilo mogoče predvideti morebitne prihodnje motnje v oskrbovalni verigi in se hitro odzvati nanje, z namenskim naborom orodij za izredne razmere skupaj z državami članicami in mednarodnimi partnerji. Načrtovani mehanizem je specifičen za morebitno krizo zaradi polprevodnikov in se bo uporabljal izključno, če se aktivira krizni način.

²³ C(2021) 6712 final.

²⁴ COM(2020) 727 final.

²⁵ Izraz „čezmejen“ se razume, kot da zajema kakršne koli razmere, ki prizadenejo več kot eno državo članico („čez meje“), ter bolj specifično razmere, ki prizadenejo regije v dveh ali več državah članicah s skupno mejo („obmejne regije“).

²⁶ COM(2020) 726 final.

²⁷ COM(2021) 577 final.

²⁸ COM(2022) 46 final.

Predlog Komisije za akt o podatkih²⁹ bo organom javnega sektorja omogočil dostop do podatkov zasebnega sektorja, potrebnih v izjemnih okoliščinah, zlasti za izvajanje zakonskega pooblastila, če podatki sicer niso na voljo, ali v primeru splošne nevarnosti (tj. izjemnih razmer, ki negativno vplivajo na prebivalstvo Unije, države članice ali njenega dela in ki bi lahko imele resne in trajne posledice za življenjske razmere ali gospodarsko stabilnost ali znatno poslabšanje gospodarskih sredstev v Uniji ali zadevnih državah članicah).

Predlog Komisije za spremembo zakonika o schengenskih mejah³⁰ je namenjen zagotavljanju skupnega odziva na notranjih mejah v primerih groženj za večino držav članic. S predlagano spremembo bodo vzpostavljeni tudi postopkovni zaščitni ukrepi v primeru enostranskih ponovnih uvedb nadzora na notranjih mejah ter določena uporaba blažilnih ukrepov in posebnih zaščitnih ukrepov za čezmejne regije v primerih ponovne uvedbe nadzora na notranjih mejah. Tak nadzor prizadene zlasti ljudi, ki prečkajo mejo za vsakdanje življenje (delo, izobraževanje, zdravstveno varstvo, obiski družine), kot se je pokazalo med pandemijo COVID-19. Predlog spodbuja povečano uporabo učinkovitih alternativnih ukrepov za obravnavanje ugotovljenih groženj notranji varnosti ali javnemu redu namesto nadzora na notranjih mejah, na primer povečane kontrole policije ali drugih organov v obmejnih regijah pod določenimi pogoji. Vključuje tudi možnost, da Svet hitro sprejme zavezujoča pravila, ki določajo začasne omejitve potovanj za državljane tretjih držav na zunanjih mejah v primeru grožnje za javno zdravje. Prav tako je v njem pojasnjeno, katere ukrepe lahko države članice sprejmejo za učinkovito upravljanje zunanjih meja EU, ko tretje države instrumentalizirajo migrante za politične namene.

Namen predloga direktive o odpornosti kritičnih subjektov, ki ga je Komisija sprejela decembra 2020³¹, je povečati odpornost subjektov, ki zagotavljajo storitve, bistvene za ohranjanje ključnih družbenih funkcij ali pomembnih gospodarskih dejavnosti v EU. Cilj te pobude je ustvariti celovit okvir za podporo državam članicam pri zagotavljanju, da so kritični subjekti, ki zagotavljajo bistvene storitve, sposobni preprečiti pomembne incidente, ki povzročijo motnje, kot so naravne nesreče, nesreče ali terorizem, ščititi pred njimi, se odzvati nanje, se jim upreti, jih blažiti, absorbirati, se jim prilagoditi in okrevati po njih. Direktiva bo zajemala enajst ključnih sektorjev, vključno z energijo, prometom, bančništvom in zdravjem.

V Skupnem sporočilu z dne 18. maja 2022 o analizi vrzeli pri naložbah v obrambo in nadaljnjih korakih je bilo opredeljenih več vprašanj, vključno s sposobnostjo tehnološke in industrijske baze evropske obrambe (ter tehnološke in industrijske baze svetovne obrambe), da bi se obravnavale prihajajoče potrebe v okviru javnih naročil držav članic za obrambo, ter določenih več ukrepov.

Komisija namerava v okviru revizije Direktive 2001/95/ES o splošni varnosti proizvodov preučiti vprašanja, ali in v kakšni meri ali na kakšne načine bi bilo mogoče vprašanja proizvodnje, na katera se nanašajo finančna pravila, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, kar zadeva blago, zajeto z različnimi harmoniziranimi ureditvami, obravnavati v posebnem okviru neharmoniziranega blaga.

Skladnost z zunanjim delovanjem EU

Evropska služba za zunanje delovanje bo visokemu predstavniku kot podpredsedniku Komisije pomagala pri usklajevanju zunanjega delovanja Unije v okviru Komisije. Delegacije

²⁹ COM(2022) 68 final.

³⁰ COM(2021) 891 final.

³¹ COM(2020) 829 final.

Unije pod vodstvom visokega predstavnika bodo opravljale naloge zunanjih predstavnikov Unije ter po potrebi pomagale pri zunanjih dialogih.

Medsebojni vpliv z drugimi instrumenti

Komisija lahko države članice podpre pri oblikovanju in izvajanju reform za predvidevanje učinkov naravnih kriz ali kriz, ki jih povzroči človek, na enotnem trgu ter pripravo in odzivanje nanje prek Instrumenta za tehnično podporo³².

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Predlog temelji na členih 21, 46 in 114 PDEU.

V okviru krize je lahko enotni trg prizadet tako zaradi nastanka posebnih motenj in pomanjkanj, neločljivo povezanih z zadevno krizo, kot tudi zaradi morebitnih omejitev prostega pretoka blaga, storitev in oseb znotraj EU, ki se lahko pojavijo kot poskus reševanja zadevne krize. Splošni cilj pobude je določiti mehanizme in postopke, ki bodo omogočili pripravo na morebitne krize in motnje pravilnega delovanja enotnega trga ter njihovo odpravljanje. Taki ukrepi so usmerjeni tudi v zmanjševanje ovir za prosti pretok znotraj EU v času krize. Medtem ko so ukrepi v zvezi s prostim pretokom blaga in svobodo opravljanja storitev zajeti v pravni podlagi za notranji trg, mora Uredba zaradi določb o prostem gibanju oseb temeljiti tudi na členih 21 in 46 PDEU. V primeru krize, ki vpliva na dobavne verige na enotnem trgu, je treba sprejeti ukrepe za obravnavo morebitnih ugotovljenih pomanjkanj ter ohranitev razpoložljivosti v krizi pomembnega blaga in storitev v vsej EU.

Številni ukrepi v tem predlogu odstopajo od obstoječe harmonizacijske zakonodaje EU, ki temelji na splošni pravni podlagi za notranji trg, ali jo dopolnjujejo. Ukrepi, kot so olajšanje povečanja proizvodnih zmogljivosti za v krizi pomembno blago in storitvene dejavnosti, pospeševanje postopkov izdaje dovoljenj, prednostna obravnava naročil ter ustvarjanje in razdeljevanje strateških rezerv, so izjemni ter namenjeni zagotovitvi usklajenega odziva na prihodnje krize in preprečevanju razdrobljenosti enotnega trga. V primerih znatnih tveganj za delovanje enotnega trga ali v primerih hudega pomanjkanja blaga strateškega pomena ali izjemno velikega povpraševanja po njem se lahko ukrepi na ravni EU, namenjeni zagotavljanju razpoložljivosti v krizi pomembnih izdelkov, kot so strateške rezerve ali prednostna naročila, izkažejo za nujne za ponovno normalno delovanje enotnega trga. Pristop pri takih ukrepih je postopen, s stopnjevanjem, pri čemer neukrepanju gospodarskih subjektov sledi uporaba bolj zavezujočih ukrepov za reševanje zadevne krize.

• Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

Gospodarske dejavnosti na celotnem enotnem trgu so močno povezane. Medsebojno delovanje med podjetji, ponudniki storitev, strankami, potrošniki in delavci v različnih državah članicah, ki se zanašajo na svoje pravice do prostega pretoka, je vse splošnejše. Izkušnje iz preteklih kriz so pokazale, da je razporeditev proizvodnih zmogljivosti po vsej EU pogosto neenakomerna. Hkrati je lahko v primeru krize tudi povpraševanje po v krizi

³² Uredba (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. februarja 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za tehnično podporo, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/ALL/?uri=CELEX:32021R0240>.

pomembnem blagu ali storitvah neenakomerno razporejeno po celotnem ozemlju EU, saj so nekatere regije EU nesorazmerno ranljive in izpostavljene motnjam v dobavnih verigah, zlasti najbolj oddaljene regije EU³³, ki so več tisoč kilometrov stran od celinske Evrope. Cilja zagotovitve gladkega in nemotenega delovanja enotnega trga ni mogoče doseči z enostranskimi nacionalnimi ukrepi. Čeprav lahko ukrepi, ki jih sprejmejo posamezne države članice, v določeni meri odpravijo pomanjkljivosti, ki so posledica krize na nacionalni ravni, pa je dejansko verjetneje, da bodo še poglobili zadevno krizo po vsej EU, saj bodo povzročili dodatne ovire za prosti pretok in/ali dodaten pritisk na izdelke, na katere že vplivajo pomanjkanja.

Pristojnost za uvedbo pravil, ki urejajo delovanje enotnega trga, si delijo EU in države članice. Precejšnje število okvirov EU, ki veljajo za različne vidike, je že vzpostavljenih in prispeva k nemotenemu delovanju enotnega trga z določitvijo usklajenih sklopov pravil, ki se uporabljajo na vseh ozemljih držav članic. Vendar obstoječi okviri EU na splošno določajo pravila, ki se nanašajo na vsakodnevno delovanje enotnega trga, zunaj posebnih kriznih scenarijev. Trenutno ni horizontalnega sklopa pravil in mehanizmov za obravnavo vidikov, kot so kontingenčno načrtovanje, predvidevanje in spremljanje krize ter ukrepi za odzivanje na krizo, ki bi se uporabljali usklajeno v vseh gospodarskih sektorjih in na celotnem enotnem trgu.

Namen instrumenta za izredne razmere je zagotoviti usklajen pristop k predvidevanju kriz, ki imajo pomembne čezmejne učinke ali pomembne učinke posebej v obmejnih regijah ali oboje in ki ogrožajo delovanje enotnega trga, ter pripravi in odzivanju nanje, kadar še ne obstaja instrument EU ali kadar obstoječi instrumenti ne vključujejo določb v zvezi s krizo. Vzpostavitev kontingenčnih in previdnostnih ukrepov na celotnem enotnem trgu lahko olajša usklajevanje ukrepov za odzivanje v primeru krize. Poleg tega lahko take ukrepe dopolnita uspešno in učinkovito usklajevanje in sodelovanje med Komisijo in državami članicami med krizo, s čimer se zagotovi, da se sprejmejo najustreznejši ukrepi za reševanje krize.

Instrument za izredne razmere na enotnem trgu ni namenjen določitvi podrobnega sklopa določb na ravni EU, ki jih je treba izključno uporabljati v primeru krize. Namenjen je določitvi in zagotovitvi usklajene uporabe možnih kombinacij določb, sprejetih na ravni EU, skupaj s pravili o usklajevanju ukrepov, sprejetih na ravni držav članic. S tega vidika bi bili ukrepi, ki se lahko sprejmejo na ravni EU na podlagi instrumenta za izredne razmere na enotnem trgu, usklajeni z ukrepi za odzivanje, ki jih sprejmejo države članice, in bi jih dopolnjevali. Da bi bilo tako usklajevanje in dopolnjevanje omogočeno, instrument za izredne razmere na enotnem trgu določa posebne ukrepe, ki jih države članice ne bi smele uvajati, ko se na ravni EU aktivirajo izredne razmere na enotnem trgu.

V tem okviru bi bila dodana vrednost EU tega instrumenta določitev mehanizmov za hitro in strukturirano komuniciranje med Komisijo in državami članicami, usklajevanje in izmenjavo informacij, kadar je enotni trg pod pritiskom, ter možnost sprejetja potrebnih ukrepov na pregleden in vključujoč način, kar bi pomenilo pospešitev obstoječih mehanizmov in dodajanje novih ciljno usmerjenih orodij za krizne razmere. Zagotovila bi se tudi preglednost na celotnem notranjem trgu ter omogočilo, da imajo podjetja in državljani, ki se zanašajo na

³³ Najbolj oddaljene regije EU, in sicer Gvadelup, Francoska Gvajana, Martinik, Mayotte, Reunion in Sveti Martin (Francija), Azori in Madeira (Portugalska) ter Kanarski otoki (Španija), ležijo v Atlantskem in Indijskem oceanu, Karibski kotlini in Južni Ameriki. V skladu s členom 349 PDEU lahko te regije izkoristijo posebne ukrepe in prilagojeno zakonodajo EU kot pomoč pri spopadanju z večjimi izzivi zaradi svoje lege, oddaljenosti, otoške narave, majhnosti ter ranljivosti za podnebne spremembe in ekstremne vremenske dogodke.

svoje pravice do prostega pretoka ali gibanja, na voljo ustrezne informacije o ukrepih, ki se uporabljajo v vseh državah članicah. S tem se bo povečala pravna varnost, zaradi česar bodo lahko sprejemali informirane odločitve.

Nadaljnja prednost ukrepanja na tem področju bi bila opremljenost EU z orodji za odpornost, potrebnimi za ohranitev konkurenčnosti industrije EU v geopolitičnih okoliščinah, v katerih lahko naši mednarodni partnerji in konkurenti že uporabljajo pravne instrumente, ki omogočajo strukturirano spremljanje motenj v dobavnih verigah in sprejetje morebitnih ukrepov za odzivanje, kot so strateške rezerve.

- **Sorazmernost**

Ukrepi v tej uredbi so pazljivo prilagojeni, s čimer se zagotovi, da ne presegajo tistega, kar je potrebno za doseganje njenega cilja, da se zagotovi gladko in nemoteno delovanje enotnega trga. Ukrepi dopolnjujejo ukrepanje držav članic, kadar ciljev Uredbe ni mogoče doseči z enostranskim ukrepanjem držav članic. Upoštevajo potrebo gospodarskih subjektov, da lahko obvladujejo običajna poslovna tveganja, da imajo lastne kontingenčne načrte in da dajejo pobude za reševanje vprašanj dobavnih verig. Za to je poskrbljeno zlasti z obveznostmi Komisije, da se pred uporabo obveznih ukrepov ob izrednih razmerah na enotnem trgu, kot so obvezne zahteve za informacije in prednostna naročila, izvede posvetovanje z gospodarskimi subjekti.

- **Izbira instrumenta**

Pobuda za instrument za izredne razmere na enotnem trgu ima obliko predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta. Glede na to, da v primeru določb Uredbe ni potrebe, da bi jih države članice prenesle v svojo nacionalno zakonodajo, bi ta specifični pravni instrument omogočil, da se zagotovi dosledna uporaba določb.

S predlagano uredbo bodo uvedeni postopki, ki dopolnjujejo direktivo o preglednosti enotnega trga ali direktivo o storitvah in ki jih je treba uporabljati v načinu izrednih razmer. V Uredbi je pojasnjeno razmerje med ustreznimi pravnimi okviri, vendar brez sprememb zadevnih pravnih okvirov.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Uredba (ES) št. 2679/98, ki vzpostavlja mehanizem za odzivanje za odpravo ovir za prosti pretok blaga, ki jih je mogoče pripisati državi članici ter ki povzročijo resne motnje in zahtevajo takojšnje ukrepanje (v nadaljnjem besedilu: uredba o jagodah), bo razveljavljena. V skladu z oceno, dokončano oktobra 2019 in podprto z zunanjo študijo, se ta mehanizem redko uporabi, njegov sistem izmenjave informacij pa je nezadosten, saj je prepočasen in zastarel³⁴.

- **Posvetovanja z deležniki**

Kot je navedeno v Prilogi 2 k oceni učinka, ki je priložena temu predlogu, so bile dejavnosti **posvetovanja z deležniki** izvedene med oktobrom 2021 in majem 2022. Dejavnosti

³⁴ Kot je ocenjeno v podporni študiji k oceni in v oceni v delovnem dokumentu služb Komisije SWD(2019) 371 final z dne 8. oktobra 2019.

posvetovanja so vključevale: **poziv k predložitvi dokazov**, objavljen na portalu „Povejte svoje mnenje“ in odprt od 13. aprila do 11. maja 2022, **javno posvetovanje**, izvedeno z vprašalnikom, objavljenim na istem portalu v istem obdobju, **delavnico za deležnike**, organizirano 6. maja 2022, **raziskavo v državah članicah** maja 2022 ter **ciljno usmerjena posvetovanja**, izvedena v obliki sestankov z državami članicami in specifičnimi deležniki.

Deležniki se večinoma strinjajo, da je treba v času krize zagotoviti prosti pretok ali gibanje ter večjo preglednost in usklajevanje. Večina izkušenj, ki so jih opisali deležniki, izhaja iz krize zaradi COVID-19. Kar zadeva zagotavljanje razpoložljivosti v krizi pomembnega blaga, so države članice izrazile podporo ukrepom, kot so usklajevanje javnega naročanja, ugotavljanje skladnosti po hitrem postopku in izboljššan nadzor trga. Številne države članice so izrazile pomisleke glede vključitve širokih ukrepov pripravljenosti na krizo, kadar ni kmalu pričakovati nobene krize, ne da bi bile opredeljene ciljne dobavne verige. Nekateri deležniki iz gospodarstva so izrazili pomisleke glede obveznih ukrepov, ki se nanašajo na gospodarske subjekte, drugi pa so izrazili podporo večjemu usklajevanju in preglednosti, ukrepom za zagotavljanje prostega gibanja delavcev, hitrim priglasitvam nacionalnih ukrepov, hitrim postopkom za razvoj in objavo evropskih standardov, enotnim evropskim in nacionalnim točkam za obveščanje ter simulacijam izrednih razmer za strokovnjake.

- **Zbiranje in uporaba strokovnega znanja**

Dokazi in podatki, uporabljeni za oblikovanje ocene učinka, so vključevali:

- študijo z naslovom „Vpliv COVID-19 na notranji trg“, pripravljeno na zahtevo Odbora Evropskega parlamenta za notranji trg in varstvo potrošnikov,
- oceno „uredbe o jagodah“, tj. Uredbe (ES) št. 2679/98, in njeno podporno zunanjo študijo,
- oceno novega zakonodajnega okvira,
- ustrezne informacije in/ali dokaze, zbrane v okviru priprave obstoječih ali predlaganih pobud in mehanizmov EU za odzivanje na krize, tudi z dejavnostmi posvetovanja ali študijami za oceno učinka (npr. akt o podatkih, orodje za zbiranje informacij o enotnem trgu, okvir EU za zdravstveno varnost, zakonik o schengenskih mejah, načrt izrednih ukrepov za zagotavljanje preskrbe s hrano in prehranske varnosti, enotna ureditev za politično odzivanje na krize (IPCR), krizni načrt za promet, uredba o digitalnem COVID potrdilu EU, Priporočilo Sveta (EU) 2020/1475 o usklajenem pristopu k omejevanju prostega gibanja v odziv na pandemijo COVID-19 in njegove prilagoditve),
- akademske študije in literaturo o vplivu prejšnjih kriz na delovanje enotnega trga ter obstoječe dokumente o stališču in druge dokumente, ki so jih sestavili ustrezni deležniki,
- časopisne članke in gradiva za medije.

Ocena učinka nadalje temelji na informacijah, ki izhajajo iz dejavnosti posvetovanja, kot je podrobno opisano v zbirnem poročilu iz Priloge 2 k oceni učinka.

Dokazna podlaga poročila je močno omejena zaradi razmeroma majhnega števila odgovorov na poziv k predložitvi dokazov in javno posvetovanje ter zaradi neobstoja podporne študije.

Komisija je za izboljšanje tega stanja 6. maja 2022 izvedla delavnico za deležnike, ki se je je udeležilo veliko število deležnikov, ter vrsto ciljno usmerjenih posvetovanj, zlasti z državami članicami in deležniki.

• Ocena učinka

Komisija je v skladu s svojo politiko za „boljše pravno urejanje“ izvedla oceno učinka³⁵. V oceni učinka so ocenjene tri možnosti politike, s katerimi se vzpostavi organ upravljanja ter okvir za kontingenčno načrtovanje, previdnostni način in način izrednih ukrepov. Tako previdnostni način na enotnem trgu kot način izrednih razmer na enotnem trgu bi se aktivirala v skladu s posebnimi merili in sprožilnimi mehanizmi. Za nekatere ukrepe iz nabora orodij bi bilo potrebno dodatno aktiviranje.

Na podlagi analize vzrokov težav in vrzeli v zadevni sektorski zakonodaji je bilo opredeljenih osem gradnikov, sestavljenih iz ukrepov, z združevanjem ukrepov v gradnike, ki se uporabljajo ob različnih časih (vedno, v previdnostnem načinu in v načinu izrednih razmer). Za vsak gradnik so bili analizirani trije pristopi politike, od nezakonodajnih ukrepov (pristop 1), hibridnega pristopa (pristop 2) do celovitejšega zakonodajnega okvira (pristop 3). Na podlagi te analize so bili za posamezni gradnik ohranjeni nekateri ali vsi pristopi in sestavljeni v tri realne možnosti politike, ki upoštevajo različne ravni političnih ambicij in podpore deležnikov:

Način	Gradniki	Možnost politike 1 PREGLEDNOST	Možnost politike 2 SODELOVANJE	Možnost politike 3 SOLIDARNOST
Vedno	1. upravljanje, usklajevanje in sodelovanje	<i>Pristop 2</i> formalna svetovalna skupina kot forum na tehnični ravni ter obveznost držav članic, da delijo informacije v skupini, kadar se pričakuje kriza in med njo		
Vedno	2. krizno kontingenčno načrtovanje	<i>Pristop 2</i> priporočilo državam članicam za oceno tveganja, usposabljanje in urjenje ter zbirko ukrepov za odzivanje na krizo	<i>Pristop 3</i> – priporočilo državam članicam za oceno tveganja in zbirko ukrepov za odzivanje na krizo – obveznost Komisije za oceno tveganja na ravni Unije – obveznost držav članic, da redno usposabljujejo ustrezno osebje za krizno upravljanje	
Previdnost	3. previdnostni način na enotnem trgu	<i>Pristop 2</i> – priporočilo državam članicam za zbiranje informacij v zvezi z opredeljenimi strateškimi dobavnimi verigami – priporočila državam članicam za ustvarjanje strateških rezerv blaga strateškega pomena		<i>Pristop 3</i> – obveznost držav članic, da zberejo informacije v zvezi z opredeljenimi strateškimi dobavnimi verigami – obveznost Komisije, da sestavi in redno posodablja seznam

³⁵

Glej priloženi delovni dokument služb Komisije SWD(2022) 289.

			ciljev za strateške rezerve – obveznost držav članic ³⁶ , da ustvarijo strateške rezerve izbranega blaga strateškega pomena, če so strateške rezerve držav članic znatno manjše od ciljev		
Izredne razmere	4. ključna načela in podporni ukrepi za olajšanje prostega pretoka ob izrednih razmerah	<i>Pristop 2</i> krepitev načel prostega pretoka v krizi pomembnega blaga in storitev v zavezujočih pravilih, kjer je ustrezno, za učinkovito krizno upravljanje			
Izredne razmere	5. preglednost in administrativna pomoč v izrednih razmerah	<i>Pristop 3</i> zavezujoč celoviti mehanizem hitrega obveščanja, hiter strokovni pregled in možnost razglasitve priglasenih ukrepov za nezdružljive z zakonodajo EU; kontaktne točke in elektronska platforma			
Izredne razmere	6. pospešitev dajanja v krizi pomembnih izdelkov na trg v izrednih razmerah	<i>Pristop 2</i> ciljno usmerjene spremembe obstoječe harmonizacijske zakonodaje za enotni trg: hitrejša dajanja v krizi pomembnih izdelkov na trg; Komisija lahko sprejme tehnične specifikacije; države članice prednostno obravnavajo nadzor trga za v krizi pomembne izdelke			
Izredne razmere	7. javno naročanje v izrednih razmerah	<i>Pristop 2</i> nova določba o skupnem javnem naročilu/nabavi Komisije za nekatere ali vse države članice			
Izredne razmere	8. ukrepi, ki vplivajo na v krizi pomembne dobavne verige v načinu izrednih razmer	<i>Pristop 1</i> smernice glede povečanja proizvodnih zmogljivosti; pospeševanje postopkov izdaje dovoljenj; sprejemanje in prednostna obravnava naročil v krizi pomembnega blaga priporočila podjetjem, da delijo v krizi	<i>Pristop 2</i> priporočila državam članicam za razdeljevanje izdelkov iz zalog; pospeševanje postopkov izdaje dovoljenj; spodbujanje gospodarskih subjektov, da sprejemajo in prednostno obravnavajo naročila opolnomočenje držav članic ³⁷ , da gospodarske	<i>Pristop 3</i> obveznosti držav članic ³⁸ , da razdelijo izdelke iz prej ustvarjenih zalog; pospeševanje postopkov izdaje dovoljenj obveznosti podjetij, da sprejemajo in prednostno obravnavajo naročila, povečajo proizvodne	

³⁶ Ob dodatnem sprožilcu.

³⁷ Ob dodatnem sprožilcu.

³⁸ Ob dodatnem sprožilcu.

		pomembne informacije	subjekte povečanju proizvodnih zmogljivosti in da nanje naslavljaajo zavezujoče zahteve za informacije	zmožljivosti in zagotovijo v krizi pomembne informacije
--	--	----------------------	--	---

V oceni učinka ni bila predstavljena prednostna možnost, temveč je bila izbira možnosti prepuščena politični odločitvi. Ukrepi, izbrani v zakonodajnem predlogu, ustrezajo možnosti politike 3 za vse gradnike razen za gradnik 8. Za gradnik 8 je bila izbrana kombinacija možnosti politike 1 (za povečanje proizvodnje), možnosti politike 2 (za razdeljevanje izdelkov iz zalog in za pospeševanje postopkov izdaje dovoljenj) ter možnost politike 3 (za obveznosti podjetij, da sprejemajo in prednostno obravnavajo naročila ter zagotovijo v krizi pomembne informacije).

Komisija je 15. junija 2022 oceno učinka predložila Odboru za regulativni nadzor. Odbor za regulativni nadzor je podal negativno mnenje, pri čemer je zlasti navedel (1) potrebo po navedbi jasnih in podrobnih informacij v zvezi s pričakovanimi izrednimi razmerami na enotnem trgu, vključno z opredelitvijo, merili in mehanizmi odločanja za njihovo ugotavljanje in odpravo ter ukrepi, ki bi bili uvedeni v takih razmerah, (2) potrebo po zagotovitvi poglobljene ocene učinkov možnosti politike ter (3) potrebo po predstavitvi alternativnih kombinacij ustreznih možnosti politike poleg pristopov politike in potrebo, da se primerjava poveže z analizo učinkov. Komisija je za obravnavo teh ugotovitev zagotovila jasno opredelitev izrednih razmer na enotnem trgu, določila merila in mehanizme odločanja, pojasnila tri načine delovanja instrumenta za izredne razmere na enotnem trgu in določila, kateri gradnik instrumenta za izredne razmere na enotnem trgu bi se aktiviral v katerem načinu. Dodelala je oceno učinkov, da bi zajela več vrst učinkov, in sicer gospodarske učinke za ključne deležnike (podjetja, države članice in Komisijo), učinke na MSP, učinke na konkurenčnost, konkurenco in mednarodno trgovino, pri čemer je razlikovala med posledicami, ki bi imele takojšnje učinke, ter tistimi, ki bi jih bilo mogoče pričakovati v previdnostnem načinu in načinu izrednih razmer. Nadalje so bile v oceni učinka opredeljene tri alternativne možnosti politike na podlagi kombinacije različnih pristopov k nekaterim gradnikom, zagotovljena je bila ocena učinkov teh možnosti ter razširjena primerjava možnosti, da bi bili zajeti sorazmernost in subsidiarnost.

Komisija je 29. julija 2022 revidirano oceno učinka predložila Odboru za regulativni nadzor. Ta je nato podal pozitivno mnenje s pripombami. Te pripombe so se nanašale na potrebo po nadaljnji preučitvi različnih vrst krize, ki lahko vplivajo na delovanje enotnega trga, jasnejši opredelitvi medsebojnega vpliva z morebitnimi ukrepi, sprejetimi na podlagi člena 4(2) PDEU, ter zadostni utemeljitvi nekaterih ukrepov, predlaganih z vidika subsidiarnosti in sorazmernosti. Da bi se upoštevale te pripombe, so bile dodane navedbe o učinkih morebitnih prihodnjih kriz, bolje je bil pojasnjen medsebojni vpliv z morebitnimi ukrepi na podlagi člena 4(2) PDEU in dodane so bile nadaljnje podrobnosti glede obveznih ukrepov, predvidenih v načinu izrednih razmer.

Dodatne informacije o tem, kako se priporočila Odbora za regulativni nadzor izražajo v poročilu o oceni učinka, so na voljo v točki 3 Priloge 1 k oceni učinka.

- **Ustreznost in poenostavitev ureditve**

V skladu s programom ustreznosti in uspešnosti predpisov Komisije bi si morale vse pobude za spremembo obstoječe zakonodaje EU prizadevati za poenostavitev in učinkovitejše doseganje zastavljenih ciljev politike (tj. zmanjšanje nepotrebnih regulativnih stroškov).

V predlogu je opredeljen nabor orodij z ukrepi za obravnavo izrednih razmer na enotnem trgu, sestavljen iz sklopa ukrepov, ki se lahko uporabljajo vedno, in nekaterih ukrepov, ki se uporabljajo le v previdnostnem načinu in načinu izrednih razmer ter se aktivirajo ločeno. **Ni upravnih stroškov za podjetja in državljane**, ki bi se uporabljali s takojšnjim učinkom in med normalnim delovanjem enotnega trga.

Za ukrepe, ki bodo verjetno pomenili močne učinke in potencialne stroške za MSP, zlasti ukrepe, kot so obvezne zahteve za informacije, zahteve za povečanje proizvodnje in sprejemanje prednostnih naročil, bo Komisija med dodatnim aktiviranjem takih ukrepov opravila posebno analizo in oceno njihovega učinka in sorazmernosti, zlasti njihovega učinka na MSP. Ta ocena bo del postopka dodatnega aktiviranja teh posebnih ukrepov z izvedbenim aktom Komisije (poleg splošnega aktiviranja načina izrednih razmer). Glede na naravo krize ter zadevne strateške dobavne verige in v krizi pomembne izdelke bodo za MSP zagotovljene posebne prilagoditve. Mikropodjetij ni mogoče povsem izvzeti iz področja uporabe ukrepov, kot so obvezne zahteve za informacije, saj lahko imajo ta podjetja specifično znanje ali patente, ki so odločilnega pomena v krizi, vendar bodo posebne prilagoditve vključevale poenostavljene zasnove raziskav, manj zahtevno poročanje in daljše roke za odgovore, kolikor bo to mogoče glede na nujnost v okviru specifične krize.

Uredba (ES) št. 2679/98, ki vzpostavlja mehanizem za odzivanje za odpravo ovir za prosti pretok blaga, ki jih je mogoče pripisati državi članici ter ki povzročijo resne motnje in zahtevajo takojšnje ukrepanje (v nadaljnjem besedilu: uredba o jagodah), bo razveljavljena. S tem bo poenostavljen pravni okvir.

- **Temeljne pravice**

Ta uredba in zlasti prednostna naročila in ukrepi, ki omogočajo spremembo namembnosti proizvodnih linij, ter ukrepi, ki omogočajo širitev proizvodnih zmogljivosti, vplivajo na svobodo gospodarske pobude iz člena 16 Listine EU o temeljnih pravicah, ki jo imajo gospodarski subjekti, dejavni na enotnem trgu v času izrednih razmer na enotnem trgu. Take omejitve so pazljivo prilagojene in uravnotežene s ključnimi interesi družbe. Določbe o prednostnih naročilih določajo številne zaščitne ukrepe za gospodarske subjekte, za katere veljajo taka naročila, za uravnoteženje intenzivnosti omejitve.

Obvezne zahteve gospodarskim subjektom za informacije lahko vplivajo tudi na varstvo poslovnih skrivnosti in drugih občutljivih informacij gospodarskih subjektov. Vendar Uredba določa zaščitne ukrepe in zagotavlja, da bodo take zahteve za informacije podane le, če so zadevne informacije nujne za reševanje izrednih razmer na enotnem trgu in niso na voljo prostovoljno ali iz javno dostopnih virov ter če se s pridobljenimi informacijami ravna previdno, da se zagotovi ohranitev skrivnosti in nerazkritje občutljivih poslovnih informacij, in če so take omejitve sorazmerne in utemeljene.

Nazadnje, sankcije, predvidene za kršitev obveznih zahtev gospodarskim subjektom za informacije in prednostnih naročil, pomenijo omejitve lastninske pravice iz člena 17 Listine EU o temeljnih pravicah. Glede na to, da so zneski glob določeni ustrezno odvratilno, vendar ne pretirano visoko, in da je obdobje njihove uporabe omejeno, z možnostjo njihovega

izpodbijanja pred Sodiščem Evropske unije, pomenijo sorazmerne in utemeljene omejitve lastninske pravice.

Uredba spoštuje pravico do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča iz člena 47 Listine. Ponovno poudarja pravico gospodarskih subjektov, za katere veljajo zahteve za informacije in prednostna naročila, da svoje pravice branijo pred Sodiščem Evropske unije, ter določa možnosti izpodbijanja takih zahtev Komisije v upravnih postopkih pred tem.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Proračunske posledice predlogov bi se nanašale na tri kategorije izdatkov. Redni stroški osebja v Komisiji bi bili načeloma zajeti v postavki „Upravni odhodki“, stroški za predvidene dejavnosti usposabljanja in potrebno razširitev orodja IT, ki se uporablja za sistem obveščanja, pa bi bili zajeti v programu Enotni trg. V okviru trenutne ureditve bi stroške v zvezi z načinom izrednih razmer, in sicer ustvarjanjem strateških rezerv, varno oskrbo, kot so na primer stroški, povezani z javnim naročanjem blaga in storitev strateškega pomena ter v krizi pomembnega blaga ali prednostnimi naročili, nosila izključno država članica in ne bi bilo vpliva na vire Unije. Dodatni stroški upravljanja v Komisiji zaradi nastanka krize, ki so po naravi nepredvidljivi, bi se načeloma krili z notranjo prerazporeditvijo virov Unije pod postavko 1 „Enotni trg, inovacije in digitalno“ in/ali postavko 7 „Upravni odhodki“.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Komisija bo ocenila uspešnost, učinkovitost, skladnost, ustreznost in dodano vrednost EU te zakonodajne pobude ter Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij predložila poročilo o glavnih ugotovitvah pet let po datumu začetka uporabe zakonodajnih aktov. Komisija lahko na podlagi poročila o oceni predlaga, kako izboljšati instrument za izredne razmere na enotnem trgu.

V zvezi z vsemi pogodbami in finančnimi sporazumi, izdanimi na podlagi te uredbe, bo opravljeno posvetovanje z Evropskim uradom za boj proti goljufijam (OLAF) za zagotovitev, da so ustrezno vključene klavzule za boj proti goljufijam.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Cilj instrumenta za izredne razmere na enotnem trgu je vzpostaviti celovito strukturo pripravljenosti in odzivanja na krize, sestavljeno iz naslednjih glavnih elementov:

- svetovalne skupine,
- okvira za kontingenčno načrtovanje,
- okvira za previdnostni način na enotnem trgu ter
- okvira za izredne razmere na enotnem trgu.

1. Svetovalna skupina

Vloga te skupine bo *svetovati* Komisiji o ustreznih ukrepih za preprečevanje ali obravnavanje učinka krize na enotni trg. Sodeluje lahko pri aktiviranju previdnostnega načina in načina izrednih razmer na enotnem trgu in določitvi njunega obsega ter analizira ustrezne informacije, zbrane na prostovoljni ali obvezni podlagi, tudi od gospodarskih subjektov. Ta osrednji organ bo sestavljen iz enega predstavnika vsake države članice s strokovnim znanjem na področju vprašanj enotnega trga, ki bodo stalni člani, in opazovalcev kot predstavnikov drugih v krizi pomembnih organov, kot so skupina Sveta za enotno ureditev za politično odzivanje na krize, Odbor za zdravstvene krize, Odbor za zdravstveno varnost, Evropski odbor za polprevodnike, strokovna skupina evropskega mehanizma za pripravljenost in odzivanje na krize na področju prehranske varnosti itd. Komisija bo organizirala sestanke in jim predsedovala.

2. Okvir za kontingenčno načrtovanje

V običajnih razmerah, ko ni verjetno, da bi nenaden dogodek povzročil ali že povzroča resne motnje na enotnem trgu, tržne sile poskrbijo za delovanje podjetij in enotnega trga. Okvir za kontingenčno načrtovanje, ki ga ni treba aktivirati, je sestavljen iz:

- (a) ureditev za krizne protokole in krizno komuniciranje ter usposabljanje in simulacije izrednih razmer za zagotovitev pravočasnega sodelovanja in izmenjave informacij med Komisijo, državami članicami in ustreznimi organi na ravni Unije ter za organizacijo usposabljanj in vaj za morebitne scenarije izrednih razmer na enotnem trgu;
- (b) *ad hoc* opozoril za sistem zgodnjega opozarjanja za vsak incident, ki povzroči ali bi lahko povzročil znatne/resne motnje v delovanju enotnega trga ter njegovih dobavnih verig blaga in storitev. Pri določanju pomembnosti ali resnosti motnje se bodo upoštevali vnaprej določeni parametri, kot so število prizadetih gospodarskih subjektov, geografsko območje ali trajanje motnje.

3. Okvir za previdnostni način na enotnem trgu

To bo okvir za učinke pomembnih incidentov, ki se še niso zaostрили v izredne razmere na enotnem trgu v polnem obsegu. Aktivirati ga je treba, kadar lahko incident, ki je nastal, povzroči znatne motnje dobavnih verig blaga in storitev strateškega pomena, ki so odvisne od nerazpršljivih in nezamenljivih vložkov, ali pa je povzročil prve znake hudega pomanjkanja takega blaga in storitev. Ta okvir vključuje sklop ukrepov, kot so:

- (a) spremljanje dobavnih verig blaga in storitev strateškega pomena, ki so bili opredeljeni v oceni tveganja na ravni Unije, navedeni v okviru za kontingenčno načrtovanje, in katerih dobava bi lahko bila zaradi incidenta znatno motena. Tako spremljanje bodo izvajale države članice na podlagi prostovoljnih zahtev za informacije o dejavniki, ki vplivajo na razpoložljivost izbranega blaga in storitev strateškega pomena (kot so proizvodna zmogljivost, zaloge, omejitve dobaviteljev, možnosti za razpršitev in zamenjavo, pogoji glede povpraševanja, ozka grla), naslovljenih na vse akterje vzdolž zadevne dobavne verige blaga in storitev strateškega pomena ter druge ustrezne deležnike s sedežem na nacionalnem ozemlju držav članic;

- (b) ustvarjanje strateških rezerv, ki je ukrep, za katerega je potrebno dodatno aktiviranje z dodatnimi izvedbenimi akti Komisije. Komisija lahko sestavi sezname posameznih in nezavezujočih ciljev za strateške rezerve, ki jih morajo vzdrževati države članice. Države članice si bodo v okviru skupnega ukrepanja v duhu solidarnosti po najboljših močeh prizadevale za ustvarjanje strateških rezerv blaga, opredeljenega kot strateško pomembnega. Komisija lahko v izjemnih okoliščinah na svojo pobudo ali na zahtevo 14 držav članic oceni potrebo po sprejetju nadaljnjih ukrepov za ustvarjanje strateških rezerv takega blaga. Po taki oceni, podprti z objektivnimi podatki, lahko Komisija sprejme izvedbeni akt, s katerim posamezni cilj za eno ali več držav članic postane obvezen;
- (c) javno naročanje: (i) javno naročanje blaga in storitev strateškega pomena s strani Komisije v imenu držav članic ter (ii) javno naročanje blaga in storitev strateškega pomena s strani držav članic.

4. Okvir za izredne razmere na enotnem trgu

Z aktiviranjem izrednih razmer na enotnem trgu se nemudoma aktivira uporaba številnih ukrepov za odzivanje na izredne razmere, ki vključujejo:

- (a) ukrepe za izboljšanje preglednosti: obveznosti držav članic, da priglasijo vse osnutke ukrepov v zvezi z v krizi pomembnim blagom in storitvami ter blagom in storitvami strateškega pomena ter s krizo povezane omejitve prostega gibanja oseb, skupaj z razlogi za te ukrepe;
- (b) ukrepe za ponovno vzpostavitev in omogočanje prostega pretoka: splošne zahteve za omejitev prostega pretoka v izrednih razmerah na enotnem trgu (seznam ključnih načel) in določbe o prepovedanih omejitvah;
- (c) prepoved omejitev pravic do prostega pretoka v izrednih razmerah na enotnem trgu, pri čemer se od držav članic zahteva, da se vzdržijo, na primer, uvedbe prepovedi izvoza v krizi pomembnega blaga ali storitev znotraj EU in morebitne omejitve izvoza izdelkov ali storitev, ki:
 - ovira njihov prosti pretok,
 - povzroča motnje v njihovih dobavnih verigah in
 - povzroča ali povečuje pomanjkanja na enotnem trgu;
- (d) javno naročanje: (i) javno naročanje v krizi pomembnega blaga s strani Komisije v imenu držav članic ter (ii) javno naročanje v krizi pomembnega blaga s strani držav članic;
- (e) ukrepe za zagotovitev razpoložljivosti in dobave v krizi pomembnega blaga:
 - olajševanje razširitve ali spremembe namembnosti obstoječih proizvodnih zmogljivosti za v krizi pomembno blago ali vzpostavitev novih proizvodnih zmogljivosti zanj,

- olajševanje razširitve obstoječih zmogljivosti v zvezi z dejavnostmi ali vzpostavitev novih zmogljivosti zanje,
- uvedba ukrepov za zagotavljanje regulativne prožnosti, tudi v zvezi z izdajo dovoljenj, da se olajšata proizvodnja v krizi pomembnega blaga in njegovo dajanje na trg;

(f) ciljno usmerjeno in usklajeno razdeljevanje strateških rezerv:

Komisija lahko državam članicam priporoči, naj razdelijo strateške rezerve Unije, in če te niso na voljo ali niso zadostne, strateške rezerve držav članic, in sicer ciljno usmerjeno, kadar obstajajo konkretni in zanesljivi dokazi o resnih motnjah v dobavni verigi v krizi pomembnega blaga, ki povzročajo velika pomanjkanja blaga strateškega pomena, tudi na geografskih območjih, ki so zlasti ranljiva za take motnje, kot so najbolj oddaljene regije EU;

(g) izjemne ukrepe ob izrednih razmerah, za katere je potrebno dodatno aktiviranje:

- zahteve gospodarskim subjektom za informacije:

Komisija po potrebi v primeru hudih pomanjkanj v krizi pomembnega blaga ali storitev ali neposredne nevarnosti takih pomanjkanj ter po posvetovanju z imenovano svetovalno skupino od predstavniških združenj gospodarskih subjektov ali po potrebi posameznih gospodarskih subjektov iz v krizi pomembnih dobavnih verig zahteva, da ji zagotovijo ciljno usmerjene informacije v zvezi s svojimi proizvodnimi zmogljivostmi in trenutnimi motnjami dobavne verige.

Komisija imenovani svetovalni skupini predstavi zbrane informacije na podlagi ciljno usmerjenih zahtev za informacije, naslovljenih na gospodarske subjekte ali predstavniška združenja gospodarskih subjektov;

- prednostna naročila:

Komisija lahko v prvi fazi gospodarske subjekte pozove, naj sprejmejo in dajo prednost naročilu vložkov za proizvodnjo v krizi pomembnega blaga ali naročilom za proizvodnjo ali dobavo v krizi pomembnega blaga kot končnih izdelkov.

V drugi fazi lahko Komisija v izjemnih okoliščinah na lastno pobudo ali na zahtevo 14 držav članic oceni, ali je potrebno in sorazmerno uvesti prednostna naročila takega blaga, pri čemer upošteva stališče gospodarskega subjekta in morebitnih prizadetih strani. Po taki oceni lahko Komisija sprejme izvedbeni akt, s katerim se od gospodarskega subjekta zahteva, da sprejme in da prednost naročilom vložkov za proizvodnjo ali dobavo v krizi pomembnega blaga ali naročilom v krizi pomembnega blaga kot končnih izdelkov. Gospodarski subjekti lahko v desetih delovnih dneh zavrnejo sprejetje take obveznosti in predložijo ustrezno utemeljene razloge za to. Komisija lahko tako obrazloženo

pojasnilo ali njegove dele objavi. Obveznost, če je sprejeta, ima prednost pred katero koli izpolnitveno obveznostjo po zasebnem ali javnem pravu;

- Komisija bo upoštevala okoliščine primera, vključno z načeloma nujnosti in sorazmernosti. Prednostno naročilo se odda po pošteni in razumni ceni; ciljno usmerjene spremembe harmonizirane zakonodaje o proizvodih;

- (b) ta ukrep bo omogočil pospešeno dajanje na trg opredeljenega v krizi pomembnega blaga z uvedbo nujnih postopkov za ugotavljanje skladnosti, sprejetje skupnih tehničnih specifikacij in nadzor trga v okviru izrednih razmer na enotnem trgu.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi instrumenta za izredne razmere na enotnem trgu in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 2679/98

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 21, 46 in 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora³⁹,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij⁴⁰,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Pretekle krize, zlasti zgodnje obdobje pandemije COVID-19, so pokazale, da lahko take krize močno vplivajo na notranji trg (imenovan tudi enotni trg) in njegove dobavne verige, ustreznih orodij za krizno upravljanje in mehanizmov usklajevanja pa ni, ne zajemajo vseh vidikov enotnega trga ali ne omogočajo pravočasnega odziva na take vplive.
- (2) Unija ni bila dovolj pripravljena, da bi zagotovila zadostno proizvodnjo, javno naročanje in razdeljevanje v krizi pomembnega nezdravstvenega blaga, kot je osebna zaščitna oprema, zlasti na začetku pandemije COVID-19, ad hoc ukrepi Komisije za ponovno vzpostavitev delovanja enotnega trga in zagotovitev razpoložljivosti v krizi pomembnega nezdravstvenega blaga med pandemijo COVID-19 pa so bili nujno reaktivni. Pandemija je razkrila tudi nezadosten pregled proizvodnih zmogljivosti po vsej Uniji in ranljivosti, povezane s svetovnimi dobavnimi verigami.
- (3) Ukrepi Komisije so zamujali več tednov, ker ni bilo nobenih ukrepov kontingenčnega načrtovanja na ravni Unije in ker ni bilo jasno, s katerim delom nacionalne uprave vzpostaviti stik, da bi našli hitre rešitve za vpliv krize na enotni trg. Poleg tega je postalo jasno, da bodo neusklajeni omejevalni ukrepi držav članic dodatno zaostрили

³⁹ UL C , , str. .

⁴⁰ UL C , , str. .

učinke krize na enotni trg. Izkazalo se je, da bi morali organi držav članic in Unije vzpostaviti ureditve v zvezi s kontingenčnim načrtovanjem, usklajevanjem na tehnični ravni ter sodelovanjem in izmenjavo informacij.

- (4) Predstavniška združenja gospodarskih subjektov so navedla, da gospodarski subjekti med pandemijo niso imeli dovolj informacij o ukrepih držav članic za odzivanje na krizo, delno zato, ker niso vedeli, kje dobiti take informacije, delno pa zaradi jezikovnih ovir in upravnega bremena, povezanega s ponavljanjem poizvedb v vseh državah članicah, zlasti v stalno spreminjajočem se regulativnem okolju. Zato niso mogli sprejemati informiranih poslovnih odločitev v zvezi s tem, v kakšni meri se lahko zanašajo na svoje pravice do prostega pretoka ali gibanja ali nadaljujejo čezmejno poslovanje med krizo. Izboljšati je treba razpoložljivost informacij o ukrepih za odzivanje na krizo na nacionalni ravni in ravni Unije.
- (5) Ti nedavni dogodki so pokazali tudi, da mora biti Unija bolj pripravljena na morebitne prihodnje krize, zlasti ob upoštevanju trajnih učinkov podnebnih sprememb in s tem povezanih naravnih nesreč, pa tudi svetovne gospodarske in geopolitične nestabilnosti. Ker ni znano, kakšne vrste kriza bi bila lahko v prihodnosti naslednja z resnimi učinki na enotni trg in njegove dobavne verige, je treba zagotoviti instrument, ki se bo uporabljal v zvezi z učinki na enotni trg zaradi širokega razpona kriz.
- (6) Vpliv krize na enotni trg je lahko dvojen. Po eni strani lahko zaradi krize nastanejo ovire za prosti pretok na enotnem trgu, ki motijo njegovo normalno delovanje. Po drugi strani pa se lahko zaradi krize še poveča pomanjkanje v krizi pomembnega blaga in storitev na enotnem trgu. Uredba bi morala obravnavati obe vrsti učinkov na enotnem trgu.
- (7) Ker je težko predvideti specifične vidike prihodnjih kriz, ki bodo vplivale na enotni trg in njegove dobavne verige, bi morala ta uredba zagotavljati splošni okvir za predvidevanje negativnih učinkov, ki jih ima lahko vsaka kriza na enotni trg in njegove dobavne verige, za pripravo nanje ter njihovo blaženje in zmanjševanje.
- (8) Okvir ukrepov iz te uredbe bi moral biti vzpostavljen usklajeno, pregledno, učinkovito, sorazmerno in pravočasno, ob ustreznem upoštevanju potrebe po ohranjanju ključnih družbenih funkcij, kar pomeni tudi javno varnost, zaščito, javni red ali javno zdravje, ob upoštevanju odgovornosti držav članic, da zagotovijo nacionalno varnost, in njihovih pooblastil, da zaščitijo druge bistvene funkcije države, vključno z zagotavljanjem ozemeljske celovitosti države ter vzdrževanjem javnega reda in miru.
- (9) Za ta namen ta uredba določa:
 - potrebna sredstva za zagotavljanje neprekinjenega delovanja enotnega trga, podjetij, ki poslujejo na enotnem trgu, in njegovih strateških dobavnih verig, vključno s prostim pretokom blaga, storitev in oseb v času krize ter razpoložljivostjo v krizi pomembnega blaga in storitev za državljane, podjetja in javne organe v času krize,
 - forum za ustrezno usklajevanje, sodelovanje in izmenjavo informacij ter

- sredstva za pravočasno dostopnost in razpoložljivost informacij, potrebnih za ciljno usmerjeno odzivanje in ustrezno tržno ravnanje podjetij in državljanov v času krize.
- (1) Ta uredba bi morala po možnosti omogočati predvidevanje dogodkov in kriz, in sicer na podlagi tekočih analiz v zvezi s strateško pomembnimi področji gospodarstva enotnega trga in stalnimi dejavnostmi napovedovanja, ki jih izvaja Unija.
 - (2) Ta uredba ne bi smela podvajati obstoječega okvira za zdravila, medicinske pripomočke ali druge zdravstvene protiukrepe iz okvira EU za zdravstveno varnost, vključno z Uredbo (EU) .../... o resnih čezmejnih grožnjah za zdravje [uredba o resnih čezmejnih grožnjah za zdravje (COM(2020) 727)], Uredbo Sveta (EU) .../... o okviru ukrepov za zagotovitev dobave v krizi pomembnih zdravstvenih protiukrepov [uredba o okviru za izredne razmere (COM(2021) 577)], Uredbo (EU) .../... o razširjenih pooblastilih Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni [uredba o ECDC (COM(2020) 726)] ter Uredbo (EU) 2022/123 o razširjenih pooblastilih Evropske agencije za zdravila [uredba o EMA]. Zato bodo zdravila, medicinski pripomočki ali drugi zdravstveni protiukrepi, ko bodo vključeni na seznam iz člena 6(1) uredbe o okviru za izredne razmere, izključeni iz področja uporabe te uredbe, razen v zvezi z določbami glede prostega pretoka v izrednih razmerah na enotnem trgu in zlasti tistimi, namenjenimi ponovni vzpostavitvi in olajšanju prostega pretoka, ter mehanizmom obveščanja.
 - (3) Ta uredba bi morala dopolnjevati mehanizem enotne ureditve za politično odzivanje na krize, ki ga upravlja Svet v skladu z Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2018/1993, kar zadeva njegovo delo v zvezi z učinki medsektorskih kriz na enotni trg, ki zahtevajo politično odločanje.
 - (4) Ta uredba ne bi smela posegati v mehanizem Unije na področju civilne zaščite. Dopolnjevati bi se morala z mehanizmom Unije na področju civilne zaščite in bi ga morala po potrebi podpirati v zvezi z razpoložljivostjo kritičnega blaga in prostim gibanjem delavcev civilne zaščite, vključno z njihovo opremo, za krize, ki spadajo na področje uporabe tega mehanizma.
 - (5) Ta uredba ne bi smela posegati v člene 55 do 57 Uredbe (ES) št. 178/2002 o splošnem načrtu za obvladovanje kriznih razmer na področju živil in krme, ki se izvajajo s Sklepom Komisije (EU) 2019/300.
 - (6) Uredba ne bi smela posegati v evropski pripravljani in odzivni mehanizem za prehransko varnost. Kljub temu bi morale za živila veljati določbe te uredbe, vključno z določbami o mehanizmu obveščanja in omejitvah pravic do prostega pretoka. Ukrepi v zvezi z živili, priglašeni v skladu s to uredbo, se lahko pregledajo tudi glede skladnosti z drugimi ustreznimi določbami prava EU.
 - (7) Da bi se upoštevala izjemnost izrednih razmer na enotnem trgu in njihove morebitne daljnosežne posledice za osnovno delovanje enotnega trga, bi bilo treba Svetu izjemoma podeliti izvedbena pooblastila za aktiviranje načina izrednih razmer na enotnem trgu v skladu s členom 281(2) Pogodbe o delovanje Evropske unije.
 - (8) Člen 21 PDEU določa pravico državljanov EU do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic ob upoštevanju omejitev in pogojev, določenih s Pogodbama in ukrepi, ki so bili sprejeti za njuno uveljavitev. Podrobni pogoji in omejitve so določeni

v Direktivi 2004/38/ES. Ta direktiva določa splošna načela, ki se uporabljajo za te omejitve, in razloge, ki se lahko uporabijo za utemeljitev takih ukrepov. Ti razlogi so javni red, javna varnost ali javno zdravje. V tem okviru so lahko omejitve prostega gibanja utemeljene, če so sorazmerne in nediskriminatorne. Ta uredba ni namenjena določitvi dodatnih razlogov za omejitev pravice do prostega gibanja oseb poleg razlogov iz poglavja VI Direktive 2004/38/ES.

- (9) Kar zadeva ukrepe za ponovno vzpostavitev in olajšanje prostega gibanja oseb ter druge ukrepe, ki vplivajo na prosto gibanje oseb, iz te uredbe, ti temeljijo na členu 21 PDEU in dopolnjujejo Direktivo 2004/38/ES, ne da bi vplivali na njeno uporabo v času izrednih razmer na enotnem trgu. Taki ukrepi ne bi smeli dovoljevati ali utemeljevati omejitev prostega gibanja v nasprotju s Pogodbama ali drugimi določbami prava Unije.
- (10) Člen 45 PDEU določa pravico do prostega gibanja delavcev ob upoštevanju omejitev in pogojev, določenih s Pogodbama in ukrepi, ki so bili sprejeti za njuno uveljavitev. Ta uredba vsebuje določbe, ki dopolnjujejo obstoječe ukrepe za okrepitev prostega gibanja oseb, povečanje preglednosti in zagotavljanje upravne pomoči v izrednih razmerah na enotnem trgu. Taki ukrepi vključujejo vzpostavitev in dajanje na voljo enotnih kontaktnih točk za delavce in njihove predstavnike v državah članicah in na ravni Unije v previdnostnem načinu in načinu izrednih razmer na enotnem trgu v skladu s to uredbo.
- (11) Če države članice ob pripravah na izredne razmere na enotnem trgu ali v takih razmerah sprejmejo ukrepe, ki vplivajo na prosti pretok blaga ali oseb ali svobodo opravljanja storitev, bi morale take ukrepe omejiti na tisto, kar je nujno, in jih odpraviti, kakor hitro razmere to omogočajo. Pri takih ukrepih bi bilo treba spoštovati načeli sorazmernosti in nediskriminacije ter upoštevati poseben položaj obmejnih regij.
- (12) Z aktiviranjem načina izrednih razmer na enotnem trgu bi morala nastati obveznost držav članic, da prigrasijo s krizo povezane omejitve prostega pretoka.
- (13) Komisija bi morala pri preučevanju združljivosti vseh priglasičenih osnutkov ukrepov ali sprejetih ukrepov z načelom sorazmernosti ustrezno upoštevati spreminjajoče se krizne razmere in pogosto omejene informacije, ki jih imajo države članice na voljo, kadar si prizadevajo zmanjšati nastajajoča tveganja v okviru krize. Kadar je to utemeljeno in potrebno glede na okoliščine, lahko Komisija na podlagi razpoložljivih informacij, vključno s specializiranimi ali znanstvenimi informacijami, oceni ustreznost argumentov držav članic, ki temeljijo na previdnostnem načelu kot razlogu za sprejetje omejitev prostega gibanja oseb. Naloga Komisije je zagotoviti, da so taki ukrepi skladni s pravom Unije in ne ustvarjajo neutemeljenih ovir za delovanje enotnega trga. Komisija bi se morala čim prej odzvati na uradna obvestila držav članic ob upoštevanju okoliščin posamezne krize in najpozneje v rokih, določenih v tej uredbi.
- (14) Za zagotovitev, da se posebni ukrepi ob izrednih razmerah na enotnem trgu, določeni v tej uredbi, uporabijo le, kadar je to nujno za odziv na določene izredne razmere na enotnem trgu, bi se moralo za take ukrepe zahtevati individualno aktiviranje z izvedbenimi akti Komisije, v katerih so navedeni razlogi za tako aktiviranje in v krizi pomembno blago ali storitve, za katere se taki ukrepi uporabljajo.

- (15) Poleg tega bi morala Komisija za zagotovitev sorazmernosti izvedbenih aktov in ustrezno spoštovanje vloge gospodarskih subjektov pri kriznem upravljanju način izrednih razmer na enotnem trgu aktivirati le, če gospodarski subjekti ne uspejo zagotoviti rešitve prostovoljno v razumnem času. Razlog za to bi moral biti naveden v vsakem takem aktu in v zvezi z vsemi posameznimi vidiki krize.
- (16) Komisija bi morala zahteve za informacije, naslovljene na gospodarske subjekte, uporabiti le, če informacij, ki so potrebne za ustrezno odzivanje na izredne razmere na enotnem trgu, kot so informacije, potrebne za javno naročilo Komisije v imenu držav članic ali oceno proizvodnih zmogljivosti proizvajalcev v krizi pomembnega blaga, katerega dobavne verige so motene, ni mogoče pridobiti iz javno razpoložljivih virov ali s prostovoljnim posredovanjem informacij.
- (17) Z aktiviranjem načina izrednih razmer na enotnem trgu, kadar je to potrebno, bi se morala sprožiti tudi uporaba nekaterih postopkov odzivanja na krizo, s katerimi se uvedejo prilagoditve pravil o načrtovanju, proizvodnji, ugotavljanju skladnosti in dajanju na trg blaga, za katerega veljajo harmonizirana pravila Unije. Ti postopki odzivanja na krizo bi morali omogočati, da se izdelki, opredeljeni kot v krizi pomembno blago, v izrednih razmerah hitro dajo na trg. Organi za ugotavljanje skladnosti bi morali dati prednost ugotavljanju skladnosti v krizi pomembnega blaga pred vsemi drugimi nerešenimi vlogami za druge izdelke. Po drugi strani pa bi moralo biti pristojnim nacionalnim organom v primeru neupravičenih zamud v postopkih ugotavljanja skladnosti omogočeno, da izdajo dovoljenja za izdelke, ki niso prestali veljavnih postopkov ugotavljanja skladnosti za dajanje na zadevni trg, če so skladni z veljavnimi varnostnimi zahtevami. Taka dovoljenja veljajo le na ozemlju države članice izdajateljice in so omejena na trajanje izrednih razmer na enotnem trgu. Poleg tega bi bilo treba za olajšanje povečanja dobave v krizi pomembnih izdelkov uvesti nekatere prilagodljivosti glede mehanizma domneve o skladnosti. V izrednih razmerah na enotnem trgu bi moralo biti proizvajalcem v krizi pomembnega blaga omogočeno tudi, da se sklicujejo na nacionalne in mednarodne standarde, ki zagotavljajo enakovredno raven zaščite kot harmonizirani evropski standardi. Kadar ti ne obstajajo ali je skladnost z njimi preveč otežena zaradi motenj na enotnem trgu, bi moralo biti Komisiji omogočeno, da izda skupne tehnične specifikacije za prostovoljno ali obvezno uporabo, da bi proizvajalcem zagotovila tehnične rešitve, pripravljene za uporabo.
- (18) Za uvedbo teh v krizi pomembnih prilagoditev ustreznih harmoniziranih pravil Unije so potrebne ciljno usmerjene prilagoditve naslednjih 19 sektorskih okvirov: Direktive 2000/14/EC, Direktive 2006/42/EU, Direktive 2010/35/EU, Direktive 2013/29/EU, Direktive 2014/28/EU, Direktive 2014/29/EU, Direktive 2014/30/EU, Direktive 2014/31/EU, Direktive 2014/32/EU, Direktive 2014/33/EU, Direktive 2014/34/EU, Direktive 2014/35/EU, Direktive 2014/53/EU, Direktive 2014/68/EU, Uredbe (EU) 2016/424, Uredbe (EU) 2016/425, Uredbe (EU) 2016/426, Uredbe (EU) 2019/1009 in Uredbe (EU) 305/2011. Aktiviranje nujnih postopkov bi moralo biti odvisno od aktiviranja izrednih razmer na enotnem trgu ter omejeno na izdelke, opredeljene kot v krizi pomembno blago.
- (19) V primerih znatnih tveganj za delovanje enotnega trga ali v primerih hudega pomanjkanja blaga strateškega pomena ali izjemno velikega povpraševanja po njem se lahko ukrepi na ravni Unije, namenjeni zagotavljanju razpoložljivosti v krizi

pomembnih izdelkov, kot so prednostna naročila, izkažejo za nujne za ponovno normalno delovanje enotnega trga.

- (20) Da bi države članice v previdnostnem načinu na enotnem trgu in načinu izrednih razmer na enotnem trgu izkoristile kupno moč in pogajalski položaj Komisije, bi jim moralo biti omogočeno, da Komisijo zaprosijo, naj odda naročilo v njihovem imenu.
- (21) Kadar je v izrednih razmerah na enotnem trgu hudo pomanjkanje v krizi pomembnih izdelkov ali storitev in je jasno, da gospodarski subjekti, ki delujejo na enotnem trgu, ne proizvajajo nobenega takega blaga, vendar bi načeloma lahko spremenili namembnost svojih proizvodnih linij, ali imajo nezadostne zmogljivosti za zagotavljanje potrebnega blaga ali storitev, bi moralo biti Komisiji omogočeno, da državam članicam v skrajni sili priporoči, naj sprejmejo ukrepe, da se olajša ali zahteva povečanje ali sprememba namembnosti proizvodnih zmogljivosti proizvajalcev ali zmogljivost ponudnikov storitev za zagotavljanje v krizi pomembnih storitev. Pri tem bi Komisija države članice obvestila o resnosti pomanjkanja in vrsti v krizi pomembnega blaga ali storitev, ki so potrebni, ter zagotovila podporo in svetovanje v zvezi s prilagodljivostmi v pravnem redu EU za take namene.
- (22) Ukrepi za zagotavljanje regulativne prožnosti bi Komisiji omogočili, da državam članicam priporoči pospešitev postopkov izdaje dovoljenj, potrebnih za povečanje zmogljivosti za proizvodnjo v krizi pomembnega blaga ali zagotavljanje v krizi pomembnih storitev.
- (23) Poleg tega lahko Komisija za zagotovitev, da je v izrednih razmerah na enotnem trgu razpoložljivo v krizi pomembno blago, gospodarske subjekte, ki poslujejo v dobavnih verigah, pomembnih v krizi, pozove, naj dajo prednost naročilom vložkov, potrebnih za proizvodnjo v krizi pomembnega končnega blaga, ali naročilom takega končnega blaga. Če bi gospodarski subjekt zavrnil sprejetje in prednostno obravnavo takih naročil, se lahko Komisija, če obstajajo objektivni dokazi, da je razpoložljivost v krizi pomembnega blaga nujna, odloči, da zadevne gospodarske subjekte pozove, naj sprejmejo in prednostno obravnavajo določena naročila, izpolnitev katerih ima nato prednost pred vsemi drugimi obveznostmi po zasebnem ali javnem pravu. Če gospodarski subjekt tega ne sprejme, bi moral pojasniti svoje utemeljene razloge za zavrnitev zahteve. Komisija lahko tako obrazloženo pojasnilo ali njegove dele objavi ob ustreznem upoštevanju poslovne zaupnosti.
- (24) Poleg tega lahko Komisija za zagotovitev, da je v izrednih razmerah na enotnem trgu razpoložljivo v krizi pomembno blago, državam članicam priporoči, naj razdelijo strateške rezerve, pri tem pa ustrezno upoštevajo načela solidarnosti, nujnosti in sorazmernosti.
- (25) Kadar dejavnosti, ki se izvajajo v skladu s to uredbo, vključujejo obdelavo osebnih podatkov, mora biti taka obdelava v skladu z ustrežno zakonodajo Unije o varstvu osebnih podatkov, in sicer z Uredbo (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta⁴¹ ter Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta⁴².

⁴¹ Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).

- (26) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila v zvezi z možnostjo sprejemanja podpornih ukrepov za olajšanje prostega gibanja oseb, za vzpostavitev seznama posameznih ciljev (količine in roki) za strateške rezerve, ki bi jih morale države članice vzdrževati, da bi bili doseženi cilji pobude. Nadalje bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila v zvezi z aktiviranjem previdnostnega načina in previdnostnih ukrepov, da bi pazljivo spremljala strateške dobavne verige in usklajevala ustvarjanje strateških rezerv za blago in storitve strateškega pomena. Poleg tega bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila v zvezi z aktiviranjem posebnih ukrepov za odzivanje na izredne razmere v času izrednih razmer na enotnem trgu, da se omogoči hitro in usklajeno odzivanje. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta.
- (27) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki so priznana zlasti z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina). Zlasti spoštuje pravico gospodarskih subjektov do zasebnosti iz člena 7 Listine, pravico do varstva podatkov iz člena 8 Listine, svobodo gospodarske pobude in svobodo sklepanja pogodb, zaščiteni s členom 16 Listine, lastninsko pravico, zaščiteni s členom 17 Listine, pravico do kolektivnih pogajanj in ukrepov, zaščiteni s členom 26 Listine, ter pravico do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča iz člena 47 Listine. Ker cilja te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega ali učinka ukrepa lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za dosego navedenega cilja. Uredba ne bi smela vplivati na avtonomijo socialnih partnerjev, kot je priznana v PDEU.
- (28) Unija ostaja v celoti zavezana mednarodni solidarnosti in močno podpira načelo, da se kateri koli ukrepi na podlagi te uredbe, ki se štejejo za potrebne, vključno z ukrepi, potrebnimi za preprečevanje ali zmanjšanje kritičnih pomanjkanj, izvajajo ciljno usmerjeno, pregledno, sorazmerno, začasno in skladno z obveznostmi v okviru STO.
- (29) Okvir Unije vključuje medregionalne elemente za vzpostavitev skladnih, večsektorskih, čezmejnih previdnostnih ukrepov in ukrepov za odzivanje na izredne razmere na enotnem trgu, zlasti ob upoštevanju virov, zmogljivosti in ranljivosti v sosednjih regijah, še posebno obmejnih regijah.
- (30) Komisija se tudi, kadar je ustrezno, posvetuje ali sodeluje v imenu Unije z zadevnimi tretjimi državami, pri čemer posebno pozornost namenja državam v razvoju, da bi našli sodelovalne rešitve za obravnavo motenj v dobavnih verigah, in to v skladu z mednarodnimi obveznostmi. To po potrebi vključuje usklajevanje v ustreznih mednarodnih forumih.
- (31) Za vzpostavitev okvira za krizne protokole bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 PDEU dopolni regulativni okvir iz te uredbe z nadaljnjo opredelitvijo načinov sodelovanja organov držav članic in Unije v previdnostnem načinu in načinu izrednih razmer na enotnem trgu ter zagotovi izmenjavo informacij in obveščanje o tveganjih in kriznih razmerah. Zlasti je

⁴² Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njihovi strokovnjaki pa se lahko sistematično udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.

- (32) Uredba sveta (ES) št. 2679/98, ki določa mehanizem za dvostranske razprave o ovirah za delovanje enotnega trga, se redko uporablja in je zastarela. Njena ocena je pokazala, da se z rešitvami iz navedene uredbe ni mogoče spoprijemati z dejanskimi razmerami v kompleksnih krizah, ki niso omejene na incidente ob mejah dveh sosednjih držav članic. Zato bi jo bilo treba razveljaviti –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Del I

Splošne določbe

NASLOV I

PODROČJE UPORABE

Člen 1

Predmet urejanja

1. Ta uredba vzpostavlja okvir ukrepov za predvidevanje učinkov kriz na enotni trg ter pripravo in odzivanje nanje zaradi varovanja prostega pretoka blaga, storitev in oseb ter zagotovitve razpoložljivosti blaga in storitev strateškega pomena ter v krizi pomembnega blaga in storitev na enotnem trgu.
2. Ukrepi iz odstavka 1 vključujejo:
 - (a) svetovalno skupino za svetovanje Komisiji o ustreznih ukrepih za predvidevanje ali preprečevanje učinka krize na enotni trg ali odzivanje nanj;
 - (b) ukrepe za pridobivanje, deljenje in izmenjavo ustreznih informacij;
 - (c) kontingenčne ukrepe za predvidevanje in načrtovanje;
 - (d) ukrepe za obravnavo učinkov na enotni trg zaradi pomembnih incidentov, ki se še niso zaostрили v izredne razmere na enotnem trgu (previdnostni način na enotnem trgu), vključno s sklopom previdnostnih ukrepov, in
 - (e) ukrepe za obravnavo izrednih razmer na enotnem trgu, vključno s sklopom ukrepov za odzivanje na izredne razmere.
3. Države članice si med seboj in s Komisijo redno izmenjujejo informacije o vseh zadevah, ki spadajo na področje uporabe te uredbe.
4. Komisija lahko pridobi vse specializirano in/ali znanstveno znanje, potrebno za uporabo te uredbe.

Člen 2

Področje uporabe

1. Ukrepi iz te uredbe se uporabljajo v zvezi s pomembnimi učinki krize na delovanje enotnega trga in njegove dobavne verige.
2. Ta uredba se ne uporablja za:
 - (a) zdravila, kot so opredeljena v členu 2(2) Direktive 2001/83/ES;

- (b) medicinske pripomočke, kot so opredeljeni v členu 2, točka (e), Uredbe (EU) 2022/123 Evropskega parlamenta in Sveta⁴³;
 - (c) druge zdravstvene protiukrepe, kot so opredeljeni v členu 3, točka 8, Uredbe (EU) .../... o resnih čezmejnih grožnjah za zdravje [uredba o resnih čezmejnih grožnjah za zdravje]⁴⁴ in vključeni na seznam, vzpostavljen v skladu s členom 6(1) [Predloga] Uredbe Sveta (EU) .../... o okviru ukrepov za zagotovitev dobave v krizi pomembnih zdravstvenih protiukrepov⁴⁵;
 - (d) polprevodnike, kot so opredeljeni v členu 2(1) Uredbe Sveta in Evropskega parlamenta o vzpostavitvi okvira ukrepov za okrepitev evropskega polprevodniškega ekosistema (akt o čipih)⁴⁶;
 - (e) energente, kot so opredeljeni v členu 2(1) Direktive 2003/96/ES⁴⁷, električno energijo, kot je opredeljena v členu 2(2) navedene direktive, in druge izdelke iz člena 2(3) navedene direktive;
 - (f) finančne storitve, kot so bančne, kreditne, zavarovalne in pozavarovalne, poklicne ali osebne pokojnine, vrednostne papirje, investicijske sklade, plačilno in investicijsko svetovanje, vključno s storitvami s seznama v Prilogi I k Direktivi 2013/36, ter dejavnosti poravnave in kliringa ter svetovalne, posredniške in druge pomožne finančne storitve.
3. Z odstopanjem od odstavka 2, točke (a), (b) in (c), se členi 16 do 20 ter člen 41 te uredbe uporabljajo za izdelke iz navedenih točk.
 4. Ta uredba ne posega v mehanizem Unije na področju civilne zaščite iz Sklepa 1313/13/EU ter splošni načrt za obvladovanje kriznih razmer na področju živil in krme v skladu z Uredbo (ES) št. 178/2002.
 5. Ta uredba ne posega v pravila Unije o konkurenci (členi 101 do 109 PDEU in izvedbene uredbe), vključno s protimonopolnimi pravili, pravili o združitvah in pravili o državni pomoči.
 6. Ta uredba ne posega v:
 - (a) posvetovanje Komisije ali njeno sodelovanje v imenu Unije z zadevnimi tretjimi državami, pri čemer posebno pozornost namenja državam v razvoju, da bi poiskale kooperativne rešitve za preprečevanje motenj v dobavni verigi, in to v skladu z mednarodnimi obveznostmi. To lahko po potrebi vključuje usklajevanje v ustreznih mednarodnih forumih, ali
 - (b) ocenjevanje Komisije, ali je ustrezno uvesti omejitve izvoza blaga v skladu z mednarodnimi pravicami in obveznostmi Unije na podlagi Uredbe (EU) 2015/479 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁸.

⁴³ Uredba (EU) 2022/123 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. januarja 2022 o okrepljeni vlogi Evropske agencije za zdravila pri pripravljenosti na krize in kriznem upravljanju na področju zdravil in medicinskih pripomočkov (UL L 20, 31.1.2022, str. 12).

⁴⁴ [Vstaviti sklic na sprejeti akt, ko bo na voljo.]

⁴⁵ [Vstaviti sklic na sprejeti akt, ko bo na voljo.]

⁴⁶ [Vstaviti sklic na sprejeti akt, ko bo na voljo.]

⁴⁷ UL L 283, 31.10.2003, str. 51.

7. Vsi ukrepi na podlagi te uredbe morajo biti skladni z obveznostmi Unije na podlagi mednarodnega prava.
8. Ta uredba ne posega v odgovornost držav članic, da zagotovijo nacionalno varnost, ali njihova pooblastila, da zaščitijo bistvene funkcije države, vključno z zagotavljanjem ozemeljske celovitosti države ter vzdrževanjem javnega reda in miru.

Člen 3 *Opredelitev pojmov*

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „kriza“ pomeni izjemen nepričakovan in nenaden dogodek izredne narave in obsega, ki je naraven ali ga povzroči človek ter se zgodi znotraj ali zunaj Unije;
- (2) „previdnostni način na enotnem trgu“ pomeni okvir za obravnavo grožnje znatnih motenj v dobavi blaga ali storitev strateškega pomena, ki bi se lahko v naslednjih šestih mesecih zaostila v izredne razmere na enotnem trgu;
- (3) „izredne razmere na enotnem trgu“ pomenijo obsežen učinek krize na enotni trg, ki povzroči resne motnje v prostem pretoku na enotnem trgu ali delovanju dobavnih verig, ki so nujne za ohranjanje ključnih družbenih ali gospodarskih dejavnosti na enotnem trgu;
- (4) „strateško pomembna področja“ pomenijo področja, ki so odločilnega pomena za Unijo in njene države članice, ker so systemskega in ključnega pomena za javno varnost, javni red ali javno zdravje, ter katerih motnje, nedelovanje, izguba ali uničenje bi imeli pomemben učinek na delovanje enotnega trga;
- (5) „blago in storitve strateškega pomena“ pomenijo blago in storitve, ki so nujni za zagotavljanje delovanja enotnega trga na strateško pomembnih področjih in ki jih ni mogoče zamenjati ali razpršiti;
- (6) „v krizi pomembno blago in storitve“ pomenijo blago in storitve, ki so nujni za odzivanje na krizo ali obravnavanje učinkov krize na enotni trg v izrednih razmerah na enotnem trgu;
- (7) „strateške rezerve“ pomenijo zalogo blaga strateškega pomena, katerega rezerve so morda potrebne za pripravo na izredne razmere na enotnem trgu, pod nadzorom države članice.

NASLOV II UPRAVLJANJE

Člen 4 Svetovalna skupina

1. Ustanovi se svetovalna skupina.
2. Svetovalno skupino sestavlja po en predstavnik vsake države članice. Vsaka država članica imenuje predstavnika in namestnika predstavnika.
3. Komisija predseduje svetovalni skupini in zagotavlja njen sekretariat. Predstavnika Evropskega parlamenta, predstavnike držav Efte, ki so pogodbenice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru⁴⁹, predstavnike gospodarskih subjektov, organizacije deležnikov, socialne partnerje in strokovnjake lahko povabi, da se kot opazovalci udeležijo sestankov svetovalne skupne. Kot opazovalce na ustreznih sestankih svetovalne skupine povabi tudi predstavnike drugih v krizi pomembnih organov na ravni Unije.
4. Svetovalna skupina za namene kontingenčnega načrtovanja v skladu s členi 6 do 8 Komisiji pomaga in svetuje v zvezi z naslednjimi nalogami:
 - (a) predlaganje ureditev za upravno sodelovanje med Komisijo in državami članicami v previdnostnem načinu in načinu izrednih razmer na enotnem trgu, ki bi bili vključeni v krizne protokole;
 - (b) ocenjevanje pomembnih incidentov, o katerih so države članice opozorile Komisijo.
5. Za namene previdnostnega načina na enotnem trgu iz člena 9 svetovalna skupina Komisiji pomaga pri naslednjih nalogah:
 - (a) ugotavljanje, ali grožnja iz člena 3(2) obstaja in kakšen je njen obseg;
 - (b) zbiranje napovedi, analiz podatkov in tržnih informacij;
 - (c) posvetovanje s predstavniki gospodarskih subjektov, vključno z MSP, in industrije za zbiranje tržnih informacij;
 - (d) analiza zbirnih podatkov, ki jih prejmejo drugi v krizi pomembni organi na ravni Unije in mednarodni ravni;
 - (e) olajševanje izmenjav in deljenja informacij, tudi z drugimi ustreznimi organi in drugimi v krizi pomembnimi organi na ravni Unije ter po potrebi tretjimi državami, pri čemer se posebna pozornosti nameni državam v razvoju, in mednarodnimi organizacijami;

⁴⁹ UL L 1, 3.1.1994, str. 3.

- (f) vodenje odložišča nacionalnih kriznih ukrepov in kriznih ukrepov Unije, uporabljenih v prejšnjih krizah, ki so vplivale na enotni trg in njegove dobavne verige.
6. Za namene načina izrednih razmer na enotnem trgu iz člena 14 svetovalna skupina Komisiji pomaga pri naslednjih nalogah:
- (a) analiza v krizi pomembnih informacij, ki jih zberejo države članice ali Komisija;
 - (b) ugotavljanje, ali so izpolnjena merila za aktiviranje ali deaktiviranje načina izrednih razmer;
 - (c) svetovanje o izvajanju ukrepov, izbranih za odzivanje na izredne razmere na enotnem trgu na ravni Unije;
 - (d) izvajanje pregleda nacionalnih kriznih ukrepov;
 - (e) olajševanje izmenjav in deljenja informacij, tudi z drugimi v krizi pomembnimi organi na ravni Unije ter po potrebi tretjimi državami, pri čemer se posebna pozornost namenjuje državam v razvoju, in mednarodnimi organizacijami.
7. Komisija zagotovi udeležbo vseh organov na ravni Unije, ki so pomembni v zadevni krizi. Svetovalna skupina po potrebi tesno sodeluje in se usklajuje z drugimi ustreznimi s krizo povezanimi organi na ravni unije. Komisija zagotavlja usklajevanje z ukrepi, ki se izvajajo prek drugih mehanizmov Unije, kot sta mehanizem Unije na področju civilne zaščite ali okvir EU za zdravstveno varnost. Svetovalna skupina zagotavlja izmenjavo informacij s Centrom za usklajevanje nujnega odziva v okviru mehanizma Unije na področju civilne zaščite.
8. Svetovalna skupina se sestane najmanj trikrat letno. Na prvem sestanku na predlog in s soglasjem Komisije sprejme svoj poslovnik.
9. Svetovalna skupina lahko sprejme mnenja, priporočila ali poročila v okviru svojih nalog iz odstavkov 4 do 6.

Člen 5 *Centralni uradi za zvezo*

1. Države članice imenujejo centralne urade za zvezo, odgovorne za stike, usklajevanje in izmenjavo informacij s centralnimi uradi za zvezo drugih držav članic in centralnim uradom za zvezo na ravni Unije v skladu s to uredbo. Taki uradi za zvezo usklajujejo in zbirajo prispevke ustreznih pristojnih nacionalnih organov.
2. Komisija imenuje centralni urad za zvezo na ravni Unije za stike s centralnimi uradi za zvezo držav članic v previdnostnem načinu in načinu izrednih razmer na enotnem trgu v skladu s to uredbo. Centralni urad za zvezo na ravni Unije zagotavlja usklajevanje in izmenjavo informacij s centralnimi uradi za zvezo držav članic za upravljanje previdnostnega načina in načina izrednih razmer na enotnem trgu.

Del II

Kontingenčno načrtovanje na enotnem trgu

Člen 6 *Krizni protokoli*

1. Komisija je ob upoštevanju mnenja svetovalne skupine in prispevkov ustreznih organov na ravni Unije pooblaščen, da po posvetovanju z državami članicami sprejme delegirani akt za dopolnitev te uredbe z okvirom, ki določa krizne protokole v zvezi s kriznim sodelovanjem, izmenjavo informacij in kriznim komuniciranjem za previdnostni način in način izrednih razmer na enotnem trgu, zlasti v zvezi s:
 - (a) sodelovanjem med nacionalnimi pristojnimi organi in pristojnimi organi na ravni Unije za upravljanje previdnostnega načina in načina izrednih razmer na enotnem trgu v previdnostnem načinu in načinu izrednih razmer v vseh sektorjih enotnega trga;
 - (b) splošnimi načini varne izmenjave informacij;
 - (c) usklajenim pristopom k obveščanju o tveganjih in kriznih razmerah tudi v odnosu do javnosti z usklajevalno vlogo Komisije;
 - (d) upravljanjem okvira.
2. Komisija in države članice vzpostavijo podrobne upravne ureditve za zagotavljanje pravočasnega sodelovanja in varne izmenjave informacij med Komisijo, ustreznimi organi na ravni Unije in državami članicami glede:
 - (a) seznama ustreznih pristojnih nacionalnih organov, centralnih uradov za zvezo, imenovanih v skladu s členom 5, in enotnih kontaktnih točk iz člena 21, njihovih kontaktnih podatkov, dodeljenih vlog in odgovornosti v previdnostnem načinu in načinu izrednih razmer iz te uredbe v skladu z nacionalno zakonodajo;
 - (b) posvetovanja predstavnikov gospodarskih subjektov in socialnih partnerjev, vključno z MSP, o njihovih pobudah in ukrepih za blažitev morebitnih motenj v dobavnih verigah in odzivanje nanje ter za premagovanje morebitnih pomanjkanj blaga in storitev na enotnem trgu;
 - (c) sodelovanja na tehnični ravni v previdnostnem načinu in načinu izrednih razmer v vseh sektorjih enotnega trga;
 - (d) obveščanja o tveganjih in izrednih razmerah, pri čemer ima Komisija usklajevalno vlogo, ob ustreznem upoštevanju že obstoječih struktur.
3. Komisija lahko za zagotovitev delovanja okvira iz odstavka 1 z državami članicami izvaja stresne teste, simulacije ter preglede med izvajanjem in po njem ter ustreznim organom na ravni Unije in državam članicam predlaga, naj po potrebi posodobijo okvir.

Člen 7
Usposabljanja in simulacije

Komisija organizira usposabljanje o kriznem usklajevanju, sodelovanju in izmenjavi informacij iz člena 6 za osebe imenovanih centralnih uradov za zvezo. Organizira simulacije, ki vključujejo osebe centralnih uradov za zvezo iz vseh držav članic, na podlagi morebitnih scenarijev izrednih razmer na enotnem trgu.

Člen 8
Ad hoc opozorila za zgodnje opozarjanje

1. Centralni urad za zvezo države članice nemudoma obvesti Komisijo in centralne urade za zvezo drugih držav članic o vseh incidentih, ki povzročijo ali bi lahko povzročili znatne motnje v delovanju enotnega trga in njegovih dobavnih verig (pomembni incidenti).
2. Centralni uradi za zveze in vsi ustrezni pristojni nacionalni organi v skladu s pravom Unije in nacionalno zakonodajo, ki je skladna s pravom Unije, informacije iz odstavka 1 obravnavajo tako, da se pri tem spoštuje njihova zaupnost, zagotavljata varnost in javni red Evropske unije in njenih članic ter zagotavlja varnost in ščitijo gospodarski interesi zadevnih gospodarskih subjektov.
3. Da bi centralni urad za zveze države članice ugotovil, ali je motnja ali potencialna motnja delovanja enotnega trga in njegovih dobavnih verig blaga in storitev pomembna in ali bi moralo biti o njej izdano opozorilo, upošteva:
 - (a) število gospodarskih subjektov, ki jih je prizadela motnja ali potencialna motnja;
 - (b) trajanje ali predvideno trajanje motnje ali potencialne motnje;
 - (c) geografsko območje; delež enotnega trga, ki ga je prizadela motnja ali potencialna motnja; učinek na specifična geografska območja, ki so še posebno ranljiva ali izpostavljena motnjam v dobavni verigi, vključno z najbolj oddaljenimi regijami EU;
 - (d) učinek motnje ali potencialne motnje na nerazpršljive in nezamenljive vloške.

Del III

Previdnost na enotnem trgu

NASLOV I

PREVIDNOSTNI NAČIN

Člen 9

Aktiviranje

1. Kadar Komisija ob upoštevanju mnenja svetovalne skupine meni, da obstaja grožnja iz člena 3(2), z izvedbenim aktom aktivira previdnostni način za največ šest mesecev. Tak izvedbeni akt vsebuje:
 - (a) oceno potencialnega učinka krize;
 - (b) seznam zadevnega blaga in storitev strateškega pomena ter
 - (c) previdnostne ukrepe, ki jih je treba sprejeti.
2. Izvedbeni akt iz odstavka 1 se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 41(2).

Člen 10

Podaljšanje in deaktiviranje

1. Če Komisija meni, da so razlogi za aktiviranje previdnostnega načina v skladu s členom 9(1) še naprej veljavni, lahko ob upoštevanju mnenja svetovalne skupine z izvedbenim aktom podaljša previdnostni način za največ šest mesecev.
2. Kadar Komisija ob upoštevanju mnenja svetovalne skupine ugotovi, da grožnja iz člena 3(2) ne obstaja več, in sicer glede nekaterih ali vseh previdnostnih ukrepov ali za določeno ali vso blago in storitve, z izvedbenim aktom v celoti ali delno deaktivira previdnostni način.
3. Izvedbena akta iz odstavkov 1 in 2 se sprejmeta v skladu s postopkom pregleda iz člena 42(2).

NASLOV II

PREVIDNOSTNI UKREPI

Člen 11

Spremljanje

1. Kadar je aktiviran previdnostni način v skladu s členom 9, pristojni nacionalni organi spremljajo dobavne verige blaga in storitev strateškega pomena, opredeljene v izvedbenem aktu, s katerim je aktiviran previdnostni način.

2. Komisija zagotovi standardizirana in varna sredstva za zbiranje in obdelavo informacij za namene odstavka 1 z uporabo elektronskih sredstev. Brez poseganja v nacionalno zakonodajo, ki zahteva zaupno obravnavanje zbranih informacij, vključno s poslovnimi skrivnostmi, se zagotovi zaupnost poslovno občutljivih informacij in informacij, ki vplivajo na varnost in javni red Unije ali njenih držav članic.
3. Države članice vzpostavijo in vodijo seznam najpomembnejših gospodarskih subjektov s sedežem na njihovem nacionalnem ozemlju, ki poslujejo vzdolž dobavnih verig blaga in storitev strateškega pomena, opredeljenih v izvedbenem aktu, s katerim je aktiviran previdnostni način.
4. Pristojni nacionalni organi na podlagi seznama, vzpostavljenega v skladu s členom 6, na najpomembnejše gospodarske subjekte vzdolž dobavnih verig blaga in storitev, opredeljenih v izvedbenem aktu, sprejetjem v skladu s členom 9, in druge zadevne deležnike s sedežem na njihovem nacionalnem ozemlju naslovijo zahteve za prostovoljno posredovanje informacij. V takih zahtevah se zlasti navede, katere informacije o dejavnikih, ki vplivajo na razpoložljivost opredeljenega blaga in storitev strateškega pomena, se zahtevajo. Vsak gospodarski subjekt/deležnik, ki prostovoljno posreduje informacije, to stori individualno v skladu s pravili Unije o konkurenci, ki veljajo za izmenjavo informacij. Pristojni nacionalni organi ustrezne ugotovitve nemudoma posredujejo Komisiji in svetovalni skupini prek ustreznega centralnega urada za zveze.
5. Pristojni nacionalni organi ustrezno upoštevajo upravno breme gospodarskih subjektov in zlasti MSP, ki je lahko povezano z zahtevami za informacije, ter zagotovijo, da je čim manjše.
6. Komisija lahko svetovalno skupino pozove, naj razpravlja o ugotovitvah in obetih za prihodnji razvoj na podlagi spremljanja dobavnih verig blaga in storitev strateškega pomena.
7. Komisija lahko na podlagi informacij, zbranih z dejavnostmi, ki se izvajajo v skladu z odstavkom 1, zagotovi poročilo o zbirnih ugotovitvah.

Člen 12

Strateške rezerve

1. Komisija lahko med blagom strateškega pomena, navedenim v izvedbenem aktu, sprejetem v skladu s členom 9(1), opredeli blago, katerega rezerve so morda potrebne za pripravo na izredne razmere na enotnem trgu, ob upoštevanju verjetnosti in vpliva pomanjkanj. Komisija o tem obvesti države članice.

Zmogljivosti, ki so del rezerve rescEU v skladu s členom 12 Sklepa št. 1313/2013/EU, so izključene iz uporabe tega člena.

2. Komisija lahko z izvedbenimi akti od držav članic zahteva, da zagotovijo informacije o blagu, navedenem v izvedbenem aktu, sprejetjem v skladu s členom 9(1), v zvezi z vsem naslednjim:
 - (a) trenutno zalogo na njihovem ozemlju;

- (b) morebitno možnostjo nadaljnjega nakupa;
- (c) morebitnimi možnostmi alternativne dobave;
- (d) nadaljnjimi informacijami, ki bi lahko zagotovile razpoložljivost takega blaga.

V izvedbenem aktu se navede blago, za katero je treba posredovati informacije.

Države članice Komisiji sporočijo ravni strateških rezerv blaga strateškega pomena, ki jih imajo, in ravni drugih zalog takega blaga na njihovem ozemlju.

3. Države članice si ob ustreznem upoštevanju zalog, ki jih imajo ali ustvarjajo gospodarski subjekti na njihovem ozemlju, po najboljših močeh prizadevajo ustvariti strateške rezerve blaga strateškega pomena, opredeljenega v skladu z odstavkom 1. Komisija državam članicam zagotovi podporo za usklajevanje in racionalizacijo njihovih prizadevanj.
4. Kadar lahko ustvarjanje strateških rezerv blaga strateškega pomena, opredeljenega v skladu z odstavkom 1, postane učinkovitejše z racionalizacijo med državami članicami, lahko Komisija z izvedbenimi akti sestavi in redno posodablja seznam individualnih ciljev v zvezi s količinami in roki za strateške rezerve, ki bi jih morale države članice vzdrževati. Komisija pri določanju individualnih ciljev za vsako državo članico upošteva:
 - (a) verjetnost in vpliv pomanjkanj iz odstavka 1;
 - (b) raven obstoječih zalog gospodarskih subjektov in strateških rezerv v vsej Uniji ter morebitne informacije o stalnih dejavnostih gospodarskih subjektov za povečanje zalog;
 - (c) stroške za ustvarjanje in vzdrževanje takih strateških zalog.
5. Države članice Komisijo redno obveščajo o trenutnem stanju svojih strateških zalog. Kadar je država članica dosegla individualne cilje iz odstavka 4, Komisijo obvesti, če ima na voljo zaloge zadevnega blaga, ki presegajo njen cilj. Države članice, ki niso dosegle individualnih ciljev glede svojih rezerv, Komisiji pojasnijo razloge za to stanje. Komisija olajša sodelovanje med državami članicami, ki so že dosegle svoje cilje, in drugimi državami članicami.
6. Kadar so strateške rezerve države članice nenehno znatno manjše od individualnih ciljev iz odstavka 4, gospodarski subjekti na njenem ozemlju pa niso sposobni nadomestiti tega primanjkljaja, lahko Komisija na lastno pobudo ali na zahtevo 14 držav članic oceni potrebo po sprejetju nadaljnjih ukrepov za ustvarjanje strateških rezerv blaga strateškega pomena, opredeljenega v skladu z odstavkom 1.

Kadar Komisija po taki oceni na podlagi objektivnih podatkov ugotovi,

- (a) da potrebe po zadevnem blagu ostajajo nespremenjene ali da so se povečale v primerjavi s stanjem, ki je obstajalo, ko je bil prvič postavljen cilj iz odstavka 4 ali ko je bil nazadnje spremenjen v skladu z odstavkom 4,

- (b) da je dostop do zadevnega blaga nujen za zagotovitev pripravljenosti na izredne razmere na enotnem trgu,
- (c) da zadevna država članica ni zagotovila zadostnih dokazov za pojasnitev nedoseganja individualnega cilja ter
- (d) da obstajajo izjemne okoliščine, pri čemer to, da zadevna država članica glede na svoj pomen za zadevno dobavno verigo ni ustvarila takih strateških rezerv, resno ogroža pripravljenost Unije na prihajajočo grožnjo izrednih razmer na enotnem trgu,

lahko sprejme izvedbeni akt, s katerim se od zadevne države članice zahteva, da do postavljenega roka ustvari strateške rezerve zadevnega blaga.

7. Kadar Komisija ukrepa na podlagi tega člena, si prizadeva zagotoviti, da ustvarjanje strateških rezerv ne povzroči nesorazmernega pritiska na dobavne verige blaga, opredeljenega v skladu z odstavkom 1, ali na fiskalno zmogljivost zadevne države članice.

Komisija v celoti upošteva vsa vprašanja nacionalne varnosti, na katera opozorijo države članice.

8. Izvedbeni akti iz tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 42(2).

Del IV

Izredne razmere na enotnem trgu

NASLOV I

NAČIN IZREDNIH RAZMER

Člen 13

Merila za aktiviranje

1. Komisija pri ocenjevanju resnosti motnje za ugotavljanje, ali se učinek krize na enotni trg šteje za izredne razmere na enotnem trgu, na podlagi konkretnih in zanesljivih dokazov upošteva vsaj naslednje kazalnike:
 - (a) kriza je povzročila aktiviranje katerega koli ustreznega mehanizma Sveta za odzivanje na krizo, mehanizma Unije na področju civilne zaščite ali mehanizmov, vzpostavljenih v okviru EU za zdravstveno varnost, vključno s [Predlogom uredbe] (EU) .../... o resnih čezmejnih grožnjah za zdravje in [Predlogom uredbe] Sveta (EU) .../... o okviru ukrepov za zagotovitev dobave v krizi pomembnih zdravstvenih protiukrepov;
 - (b) oceno števila gospodarskih subjektov ali uporabnikov, ki so odvisni od motenega sektorja ali sektorjev enotnega trga za zagotavljanje zadevnega blaga ali storitev;
 - (c) pomen zadevnega blaga ali storitev za druge sektorje;
 - (d) stopnjo in trajanje učinkov na gospodarske in družbene dejavnosti, okolje in javno varnost;
 - (e) prizadeti gospodarski subjekti niso bili sposobni v razumnem času prostovoljno zagotoviti rešitve za določene vidike krize;
 - (f) tržni položaj prizadetih gospodarskih subjektov v zadevnem sektorju ali sektorjih;
 - (g) geografsko območje, ki je in bi lahko bilo prizadeto, vključno z morebitnimi čezmejnimi učinki na delovanje dobavnih verig, ki so nujne za ohranjanje ključnih družbenih ali gospodarskih dejavnosti na enotnem trgu;
 - (h) pomen prizadetega gospodarskega subjekta pri ohranjanju zadostne ravni dobave blaga ali storitev ob upoštevanju razpoložljivosti alternativnih načinov za zagotavljanje tega blaga ali storitev ter
 - (i) neobstoj nadomestnega blaga, vložkov ali storitev.

Člen 14 *Aktiviranje*

1. Način izrednih razmer na enotnem trgu se lahko aktivira, ne da bi bil za isto blago ali storitve prej aktiviran previdnostni način na enotnem trgu. Kadar je bil prej aktiviran previdnostni način, ga lahko način izrednih razmer delno ali v celoti nadomesti.
2. Kadar Komisija ob upoštevanju mnenja svetovalne skupine meni, da obstajajo izredne razmere na enotnem trgu, Svetu predlaga, naj aktivira način izrednih razmer na enotnem trgu.
3. Svet lahko način izrednih razmer na enotnem trgu aktivira z izvedbenim aktom Sveta. Trajanje aktiviranja se navede v izvedbenem aktu in je določeno na največ šest mesecev.
4. Aktiviranje načina izrednih razmer na enotnem trgu za določeno blago in storitve ne preprečuje aktiviranja ali nadaljnje uporabe previdnostnega načina ter uporabe ukrepov iz členov 11 in 12 za isto blago in storitve.
5. Kakor hitro je aktiviran način izrednih razmer na enotnem trgu, Komisija z izvedbenim aktom sprejme seznam v krizi pomembnega blaga in storitev. Seznam se lahko spremeni z izvedbenimi akti.
6. Izvedbeni akti Komisije iz odstavka 5 se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 42(2). V izredno nujnih ustrezno utemeljenih primerih v zvezi z učinki krize na enotni trg Komisija v skladu s postopkom iz člena 42(3) sprejme izvedbene akte, ki se začnejo uporabljati takoj.

Člen 15 *Podaljšanje in deaktiviranje*

1. Kadar Komisija ob upoštevanju mnenja svetovalne skupine meni, da je treba podaljšati način izrednih razmer na enotnem trgu, Svetu predlaga, naj podaljša način izrednih razmer na enotnem trgu. Glede na nujne in izjemne spremembe okoliščin si Komisija prizadeva to storiti najpozneje 30 dni pred iztekom obdobja, za katero je bil aktiviran način izrednih razmer na enotnem trgu. Svet lahko način izrednih razmer na enotnem trgu z izvedbenim aktom podaljša vsakokrat za največ šest mesecev.
2. Kadar ima svetovalna skupina konkretne in zanesljive dokaze, da bi bilo treba način izrednih razmer na enotnem trgu deaktivirati, lahko o tem oblikuje mnenje in ga posreduje Komisiji. Kadar Komisija ob upoštevanju mnenja svetovalne skupine meni, da izredne razmere na enotnem trgu ne obstajajo več, Svetu nemudoma predlaga, naj deaktivira način izrednih razmer na enotnem trgu.
3. Ukrepi, sprejeti v skladu s členi 24 do 33 in po nujnih postopkih, ki so bili v zadevne pravne okvire Unije uvedeni s spremembami sektorske zakonodaje o proizvodih iz Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2016/424, Uredbe (EU) 2016/425, Uredbe (EU) 2016/426, Uredbe (EU) 2019/1009 in Uredbe (EU) št. 305/2011 ter uvedbi nujnih postopkov za ugotavljanje skladnosti, sprejetje skupnih specifikacij in nadzor trga v okviru izrednih razmer na enotnem trgu ter Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi direktiv 2000/14/ES,

2006/42/ES, 2010/35/EU, 2013/29/EU, 2014/28/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/31/EU, 2014/32/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/53/EU in 2014/68/EU v zvezi z nujnimi postopki ugotavljanja skladnosti, sprejetjem skupnih specifikacij in tržnim nadzorom zaradi izrednih razmer na enotnem trgu, se prenehajo uporabljati ob deaktiviranju trajanja načina izrednih razmer na enotnem trgu. Komisija najpozneje v treh mesecih po izteku ukrepov, sprejetih za obravnavo izrednih razmer na enotnem trgu, Svetu predloži oceno učinkovitosti ukrepov na podlagi informacij, zbranih z mehanizmom spremljanja iz člena 11.

NASLOV II

PROSTI PRETOK V IZREDNIH RAZMERAH NA ENOTNEM TRGU

Poglavje I

Ukrepi za ponovno vzpostavitev in omogočanje prostega pretoka

Člen 16

Splošne zahteve za ukrepe, ki omejujejo prosti pretok, za obravnavo izrednih razmer na enotnem trgu

1. Države članice pri sprejemanju in uporabi nacionalnih ukrepov za odzivanje na izredne razmere na enotnem trgu in krizo, iz katere izhajajo, zagotovijo, da so njihovi ukrepi v celoti skladni s Pogodbo in pravom Unije ter zlasti z zahtevami iz tega člena.
2. Vse omejitve so časovno omejene in odpravljene, kakor hitro razmere to omogočajo. Poleg tega bi bilo treba pri vsaki omejitvi upoštevati položaj obmejnih regij.
3. Morebitna zahteva, naložena državljanom in podjetjem, ne sme povzročiti neustreznega ali nepotrebnega upravnega bremena.
4. Države članice jasno in nedvoumno obvestijo državljane, potrošnike, podjetja, delavce in njihove predstavnike o ukrepih, ki vplivajo na njihove pravice do prostega pretoka.
5. Države članice zagotovijo, da so vsi prizadeti deležniki obveščeni o ukrepih, ki omejujejo prosti pretok blaga, storitev in oseb, vključno z delavci in ponudniki storitev, pred začetkom njihove veljavnosti. Prav tako zagotovijo neprekinjen dialog z deležniki, tudi komunikacijo s socialnimi partnerji in mednarodnimi partnerji.

Člen 17

Prepovedane omejitve pravic do prostega pretoka v izrednih razmerah na enotnem trgu

1. Države članice se v načinu izrednih razmer na enotnem trgu in pri odzivanju na izredne razmere na enotnem trgu vzdržijo uvedbe česar koli od naslednjega:

- (a) prepovedi izvoza znotraj Unije ali drugih ukrepov z enakovrednim učinkom na v krizi pomembno blago ali storitve, navedene v izvedbenem aktu, sprejetem v skladu s členom 14(5);
 - (b) omejitev izvoza blaga ali zagotavljanja ali prejemanja storitev znotraj EU ali ukrepov z enakovrednim učinkom, če te omejitve povzročijo kar koli od naslednjega:
 - (i) motnje v dobavnih verigah v krizi pomembnega blaga in storitev, navedenih v izvedbenem aktu, sprejetem v skladu s členom 14(5), ali
 - (ii) nastanek ali povečanje pomanjkanj takega blaga in storitev na enotnem trgu;
 - (c) diskriminacije med državami članicami ali državljani, tudi v njihovi vlogi kot ponudniki storitev ali delavci, ki temelji neposredno na državljanstvu ali – v primeru podjetij – lokaciji statutarnega sedeža, osrednje uprave ali glavne poslovne enote;
 - (d) omejitev pretoka gibanja oseb, vključenih v proizvodnjo v krizi pomembnega blaga, navedenega v izvedbenem aktu, sprejetem v skladu s členom 14(5), in delov takega blaga ali zagotavljanje v krizi pomembnih storitev, navedenih v izvedbenem aktu, sprejetem v skladu s členom 14(5), ali drugih ukrepov z enakovrednim učinkom, ki:
 - (i) povzročijo pomanjkanja potrebne delovne sile na enotnem trgu ter s tem motnje v dobavnih verigah v krizi pomembnega blaga in storitev ali nastanek ali povečanje pomanjkanj takega blaga in storitev na enotnem trgu ali
 - (ii) so neposredno diskriminatorni na podlagi državljanstva osebe.
2. Države članice se v načinu izrednih razmer na enotnem trgu in pri odzivanju na izredne razmere na enotnem trgu vzdržijo česar koli od naslednjega, razen če je to neločljivo povezano z naravo krize:
- (a) uporabe ugodnejših pravil za blago s poreklom iz sosednje države članice, katere koli druge države članice ali skupine držav članic kot za blago s poreklom iz drugih držav članic;
 - (b) selektivne zavrnitve vnosa blaga s poreklom iz specifičnih drugih držav članic na njihovo ozemlje;
 - (c) uvedbe prepovedi delovanja tovarnega prometa.
3. Države članice se v načinu izrednih razmer na enotnem trgu in pri odzivanju na izredne razmere na enotnem trgu vzdržijo česar koli od naslednjega, razen če je to neločljivo povezano z naravo krize / izrednimi razmerami na enotnem trgu:
- (a) prepovedi vrst storitev ali načinov zagotavljanja storitev;
 - (b) blokiranja tokov potniškega prometa.

4. Države članice se v načinu izrednih razmer na enotnem trgu in pri odzivanju na izredne razmere na enotnem trgu vzdržijo česar koli od naslednjega:
- (a) uporabe ugodnejših pravil za potovanje v državo članico ali iz nje v drugo državo članico ali skupino držav članic ali iz njih v primerjavi s potovanjem v druge države članice ali iz njih, razen če je to neločljivo povezano z naravo krize / izrednih razmer na enotnem trgu;
 - (b) zavrnitve pravice upravičencev do prostega gibanja na podlagi prava Unije, pravice do vstopa na ozemlje svoje države članice državljanstva ali stalnega prebivališča, pravice do odhoda z ozemlja držav članic za potovanje v državo članico državljanstva ali stalnega prebivališča ali pravice do tranzita skozi državo članico za dostop do države članice nacionalnosti ali stalnega prebivališča;
 - (c) prepovedi poslovnega potovanja, povezanega z raziskavami in razvojem, proizvodnjo v krizi pomembnega blaga, navedenega v izvedbenem aktu, sprejetem v skladu s členom 14(5), ali njegovim dajanjem na trg ali s povezanimi inšpekcijskimi pregledi;
 - (d) uvedbe prepovedi potovanja, vključno s potovanjem iz nujnih družinskih razlogov, ki niso ustrezne za doseganje legitimnega javnega interesa, ki naj bi bil cilj takih ukrepov, ali ki očitno presegajo to, kar je potrebno za doseg tega cilja;
 - (e) uvedbe omejitev za delavce in ponudnike storitev ter njihove predstavnike, razen če je to neločljivo povezano z naravo krize / izrednih razmer na enotnem trgu in očitno ne presega tega, kar je potrebno za ta namen.
5. Če so bile aktivirane izredne razmere na enotnem trgu v skladu s členom 14, dejavnosti, ki jih izvajajo ponudniki storitev, predstavniki podjetij in delavci, pa zaradi krize v državi članici niso prizadete in je kljub krizi mogoče varno potovati, zadevna država članica ne uvede omejitev potovanja za take kategorije oseb iz drugih držav članic, ki bi jim preprečile dostop do kraja dejavnosti ali delovnega mesta.
6. Če so bile aktivirane izredne razmere na enotnem trgu v skladu s členom 14 in izjemne okoliščine zaradi krize vsem ponudnikom storitev, predstavnikom podjetij in delavcem iz drugih držav članic ne omogočajo, da bi potovali in imeli neoviran dostop do svojega kraja dejavnosti ali delovnega mesta, vendar je potovanje še vedno mogoče, države članice ne uvedejo omejitev potovanja za:
- (a) ponudnike storitev, ki zagotavljajo v krizi pomembne storitve, navedene v izvedbenem aktu, sprejetem v skladu s členom 14(5), ali predstavnike podjetij ali delavce, vključene v proizvodnjo v krizi pomembnega blaga ali zagotavljanje v krizi pomembnih storitev, navedenih v izvedbenem aktu, sprejetem v skladu s členom 14(5), da bi jim omogočile dostop do kraja njihove dejavnosti, če so dejavnosti v zadevnem sektorju v državi članici še vedno dovoljene;
 - (b) delavce civilne zaščite, da bi jim omogočile neoviran dostop do njihovega kraja dejavnosti z njihovo opremo v kateri koli državi članici.

7. Države članice pri sprejemanju ukrepov iz te določbe zagotovijo popolno skladnost s Pogodbama in pravom Unije. Nič iz te določbe se ne šteje, kot da dovoljuje ali utemeljuje omejitve prostega gibanja v nasprotju s Pogodbama ali drugimi določbami prava Unije.

Člen 18 *Podporni ukrepi*

1. Komisija lahko v načinu izrednih razmer na enotnem trgu z izvedbenimi akti določi podporne ukrepe za okrepitev prostega gibanja oseb iz členov 17(6) in 17(7). Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 42(2). V izredno nujnih ustrezno utemeljenih primerih v zvezi z učinki krize na enotni trg Komisija v skladu s postopkom iz člena 42(3) sprejme izvedbene akte, ki se začnejo uporabljati takoj.
2. Če Komisija v načinu izrednih razmer na enotnem trgu ugotovi, da so države članice vzpostavile predloge potrdil, da je posameznik ali gospodarski subjekt ponudnik storitev, ki zagotavlja v krizi pomembne storitve, predstavnik podjetja ali delavec, vključen v proizvodnjo v krizi pomembnega blaga ali zagotavljanje v krizi pomembnih storitev, ali delavec civilne zaščite, in meni, da uporaba različnih predlog v vsaki državi članici ovira prosti pretok v času izrednih razmer na enotnem trgu, lahko, če meni, da je to potrebno za podporo prostega pretoka takih kategorij oseb in njihove opreme v času stalnih izrednih razmer na enotnem trgu, z izvedbenimi akti izda predloge potrdil, da izpolnjujejo ustrezna merila za uporabo člena 17(6) v vseh državah članicah.
3. Izvedbeni akti iz odstavkov 1 in 2 se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 42(2). V izredno nujnih ustrezno utemeljenih primerih v zvezi z učinki krize na enotni trg Komisija v skladu s postopkom iz člena 42(3) sprejme izvedbene akte, ki se začnejo uporabljati takoj.

Poglavje II **Preglednost in upravna pomoč**

Člen 19 *Uradna obvestila*

1. Države članice v izrednih razmerah na enotnem trgu Komisiji priglasijo vse s krizo povezane osnutke ukrepov, ki omejujejo prosti pretok blaga in svobodo opravljanja storitev, ter s krizo povezane omejitve prostega gibanja oseb, vključno z delavci, skupaj z razlogi za te ukrepe.

Taka priglasitev državam članicam ne preprečuje, da bi sprejele zadevne ukrepe, če je potrebno takojšnje ukrepanje iz razlogov, povezanih z resnimi in nepredvidljivimi okoliščinami. Države članice sprejeti ukrep priglasijo takoj, skupaj z utemeljitvijo potrebe po takojšnjem sprejetju ukrepa.

2. Države članice Komisiji predložijo izjavo o razlogih, zaradi katerih je sprejetje takega ukrepa utemeljeno in sorazmerno, če ti razlogi še niso pojasnjeni v priglašenem ukrepu. Prav tako Komisiji posredujejo celotno besedilo nacionalnih zakonov ali drugih predpisov, ki vsebujejo ukrep ali so z njim spremenjene.
3. Države članice za uradna obvestila iz tega člena uporabijo informacijski sistem, vzpostavljen za uradna obvestila na podlagi Direktive (EU) 2015/1535 Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁰.
4. Komisija priglašene ukrepe nemudoma sporoči drugim državam članicam in jih hkrati posreduje svetovalni skupini.
5. Če se svetovalna skupina odloči izdati mnenje o priglašenem ukrepu, to stori v štirih delovnih dneh od datuma, ko od Komisije prejme uradno obvestilo o tem ukrepu.
6. Komisija zagotovi, da so državljani in podjetja obveščeni o priglašениh ukrepih, razen če države članice zahtevajo, da ukrepi ostanejo zaupni, ali če Komisija meni, da bi razkritje teh ukrepov vplivalo na varnost in javni red Evropske unije ali njenih držav članic, ter o sklepih in pripombah držav članic, sprejetih v skladu s tem členom.
7. Države članice odložijo sprejetje priglašene osnutka ukrepa za deset dni od dne, ko Komisija prejme uradno obvestilo iz tega člena.
8. Komisija v desetih dneh od datuma prejema uradnega obvestila preuči združljivost vsakega osnutka ukrepa ali sprejetega ukrepa s pravom Unije, tudi s členoma 16 in 17 te uredbe ter načeloma sorazmernosti in nediskriminacije, in lahko predloži pripombe glede priglašene ukrepa, če obstajajo takojšnji očitni in resni razlogi za mnenje, da ni v skladu s pravom Unije. Država članica priglasiteljica take pripombe upošteva. Komisija lahko v izjemnih okoliščinah, zlasti da bi v okviru spreminjajočih se razmer prejela znanstvene nasvete, dokaze ali tehnično strokovno znanje, podaljša desetdnevno obdobje. Prav tako navede razloge, ki utemeljujejo tako podaljšanje, določi nov rok in države članice nemudoma obvesti o novem roku in razlogih za podaljšanje.
9. Države članice lahko tudi predložijo pripombe državi članici, ki je ukrep priglasila; ta država članica take pripombe upošteva.
10. Država članica priglasiteljica Komisiji sporoči ukrepe, ki jih namerava sprejeti, da bi upoštevala pripombe, predložene v skladu z odstavkom 8, v desetih dneh po njihovem prejemu.
11. Če Komisija ugotovi, da ukrepi ki jih je sporočila država članica priglasiteljica, še vedno niso v skladu s pravom Unije, lahko v 30 dneh od tega sporočila izda sklep, s katerim od te države članice zahteva, naj se vzdrži sprejetja priglašene osnutka ukrepa. Država članica sprejeto besedilo priglašene osnutka ukrepa nemudoma sporoči Komisiji.
12. Če Komisija ugotovi, da že sprejeti ukrep, ki ji je bil priglašen, ni v skladu s pravom Unije, lahko v 30 dneh od priglasitve izda sklep, s katerim od države članice zahteva

⁵⁰ UL L 241, 17.9.2015, str. 1.

njegovo odpravo. Država članica priglasiteljica nemudoma sporoči besedilo revidiranega ukrepa, če spremeni priglašeni sprejeti ukrep.

13. Komisija lahko tridesetdnevni rok iz odstavkov 11 in 12 izjemoma podaljša, da bi se upoštevala sprememba okoliščin, zlasti da bi v okviru spreminjajočih se razmer prejela znanstvene nasvete, dokaze ali tehnično strokovno znanje. Prav tako navede razloge, ki utemeljujejo tako podaljšanje, določi nov rok in države članice nemudoma obvesti o novem roku in razlogih za podaljšanje.
14. Sklepa Komisije iz odstavkov 11 in 12 temeljita na razpoložljivih informacijah in se lahko izdata, če obstajajo takojšnji očitni in resni razlogi za mnenje, da priglašeni ukrepi niso skladni s pravom Unije, niti s členoma 16 in 17 te uredbe, načelom sorazmernosti ali načelom nediskriminacije. Sprejetje teh sklepov ne posega v možnost, da Komisija pozneje sprejme ukrepe, vključno z začetkom postopka za ugotavljanje kršitev na podlagi člena 258 PDEU.
15. Informacije, ki se predložijo v skladu s tem členom, niso zaupne, razen če to izrecno zahteva država članica priglasiteljica. Vsaka taka zahteva je povezana z osnutki ukrepov in utemeljena.
16. Komisija objavi besedilo ukrepov, ki so jih sprejele države članice v okviru izrednih razmer na enotnem trgu in ki omejujejo prosti pretok blaga, storitev in oseb, vključno z delavci, ki so bili sporočeni z uradnimi obvestili iz tega člena in prek drugih virov. Besedilo ukrepov se objavi v enem delovnem dnevu od njegovega prejema z uporabo elektronske platforme, ki jo upravlja Komisija.

Člen 20

Povezava z drugimi mehanizmi obveščanja

1. Kadar mora država članica priglasiti ukrep v skladu s členom 19 te uredbe in členom 5(1) Direktive (EU) 2015/1535⁵¹, se šteje, da je s priglasitvijo v skladu s to uredbo izpolnjena tudi obveznost priglasitve iz člena 5(1) Direktive (EU) 2015/1535.
2. Kadar mora država članica priglasiti ukrep v skladu s členom 19 te uredbe in členom 15(7) ali 39(5) Direktive 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁵², se šteje, da so s priglasitvijo v skladu s to uredbo izpolnjene tudi obveznosti priglasitve iz Direktive 2006/123/ES. Podobno se sklepa Komisije iz člena 19(11) in (12) te uredbe štejeta za sklep, sprejet v skladu s členom 15(7) Direktive 2006/123/ES, za namene navedene direktive.
3. Kadar mora država članica priglasiti ukrep v skladu s členom 19 te uredbe in obvestiti Komisijo v skladu s členom 59(5) Direktive 2005/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁵³, se šteje, da je s to priglasitvijo izpolnjena tudi obveznost obveščanja iz člena 59(5) Direktive 2005/36/ES.

⁵¹ UL L 241, 17.9.2015, str. 1.

⁵² UL L 376, 27.12.2006, str. 36.

⁵³ UL L 255, 30.9.2005, str. 22.

Člen 21
Enotne kontaktne točke v državi članici

1. Države članice upravljajo nacionalne enotne kontaktne točke, ki državljanom, potrošnikom, gospodarskim subjektom in delavcem ter njihovim predstavnikom zagotavljajo naslednjo pomoč:
 - (a) pomoč pri zahtevanju in pridobivanju informacij o nacionalnih omejitvah prostega pretoka blaga, storitev, oseb in delavcev, povezanih z aktivirano fazo izrednih razmer na enotnem trgu;
 - (b) pomoč pri izvajanju katerih koli kriznih postopkov in formalnosti na nacionalni ravni, ki so bili vzpostavljeni zaradi aktiviranega načina izrednih razmer na enotnem trgu.
2. Države članice zagotovijo, da lahko državljani, potrošniki, gospodarski subjekti in delavci ter njihovi predstavniki na svojo zahtevo in prek zadevnih enotnih kontaktnih točk od pristojnih organov prejmejo informacije o načinu, kako se zadevni nacionalni ukrepi za odzivanje na krizo na splošno razlagajo in uporabljajo. Take informacije po potrebi vključujejo navodila po posameznih korakih. Informacije se navedejo jasno, razumljivo in nedvoumno. Biti morajo lahko dostopne na daljavo in po elektronski poti ter posodobljene.

Člen 22
Enotna kontaktna točka na ravni Unije

1. Komisija vzpostavi in upravlja enotno kontaktno točko na ravni Unije.
2. Enotna kontaktna točka na ravni Unije državljanom, potrošnikom, gospodarskim subjektom, delavcem in njihovim predstavnikom zagotavlja naslednjo pomoč:
 - (a) pomoč pri zahtevanju in pridobivanju informacij o ukrepih za odzivanje na krizo na ravni Unije, ki so pomembni za aktiviran način izrednih razmer na enotnem trgu ali ki vplivajo na izvajanje prostega pretoka blaga, storitev, oseb in delavcev;
 - (b) pomoč pri izvajanju katerih koli kriznih postopkov in formalnosti, ki so bili vzpostavljeni na ravni Unije zaradi aktiviranega načina izrednih razmer na enotnem trgu;
 - (c) sestavljanje seznama vseh nacionalnih kriznih ukrepov in nacionalnih kontaktnih točk.

NASLOV III
UKREPI ZA ODZIVANJE NA IZREDNE RAZMERE NA ENOTNEM TRGU

Poglavje I
**Ciljno usmerjene zahteve za informacije in boljša razpoložljivost
v krizi pomembnega blaga in storitev**

Člen 23
Zahteva dvojne aktivacije

1. Komisija lahko zavezujoče ukrepe iz tega poglavja sprejme z izvedbenimi akti v skladu s členom 24(2), prvim pododstavkom člena 26 in členom 27(2) šele po tem, ko so bile z izvedbenim aktom Sveta v skladu s členom 14 aktivirane izredne razmere na enotnem trgu.
2. V izvedbenem aktu, s katerim je uveden ukrep, vključen v to poglavje, so jasno in specifično navedeni blago in storitve, za katere se tak ukrep uporablja. Ta ukrep se uporablja le v načinu izrednih razmer.

Člen 24
Zahteve gospodarskim subjektom za informacije

1. Komisija lahko v primeru hudih s krizo povezanih pomanjkanj ali neposredne nevarnosti takih pomanjkanj predstavniška združenja ali gospodarske subjekte iz v krizi pomembnih dobavnih verig pozove, naj v določenem roku Komisiji prostovoljno posredujejo specifične informacije o proizvodnih zmogljivostih in morebitnih obstoječih zalogah v krizi pomembnega blaga in njegovih sestavih delov v proizvodnih obratih v Uniji in obratih v tretjih državah, ki jih upravljajo, s katerimi sklepajo pogodbe ali od katerih kupujejo zadevno blago, ter informacije o vseh pomembnih motnjah dobavnih verig v določenem roku.
2. Če naslovniki informacij, zahtevanih v skladu z odstavkom 1, ne posredujejo v roku in ne predložijo veljavne utemeljitve, zakaj tega niso storili, lahko Komisija z izvedbenim aktom od njih zahteva, da posredujejo informacije, pri čemer v izvedbenem aktu navede, zakaj je sorazmerno in potrebno, da to storijo, ter opredeli v krizi pomembno blago in storitve, naslovnike, na katere se nanaša zahteva za informacije, in informacije, ki se zahtevajo, ter po potrebi zagotovi predlogo z vprašanji, ki se lahko naslovijo na gospodarske subjekte.
3. Zahteve za informacije iz odstavka 1 se lahko nanašajo na:
 - (a) ciljno usmerjene informacije za Komisijo v zvezi s proizvodnimi zmogljivostmi in morebitnimi obstoječimi zalogami v krizi pomembnega blaga in njegovih sestavnih delov v proizvodnih obratih v Uniji in proizvodnih obratih v tretji državi, ki jih združenje ali subjekt iz odstavka 1 upravlja, s katerimi sklepa pogodbe ali od katerih kupuje zadevno blago, pri čemer se dosledno upoštevajo poslovne skrivnosti in zahteva, da Komisiji posreduje

načrt predvidene proizvodnje za naslednje tri mesece za proizvodni obrat v Uniji in vse pomembne motnje dobavne verige;

- (b) druge informacije, potrebne za oceno narave ali razsežnosti zadevne motnje v dobavni verigi ali pomanjkanja.
4. Komisija po aktiviranju obveznih zahtev gospodarskim subjektom za informacije z izvedbenim aktom na vsakega od predstavniških združenj ali gospodarskih subjektov iz v krizi pomembnih dobavnih verig, ki so opredeljene v izvedbenem aktu, naslovi formalni sklep, s katerim od njih zahteva, da predložijo informacije, opredeljene v izvedbenem aktu. Po možnosti uporablja ustrezne in razpoložljive kontaktne sezname gospodarskih subjektov, dejavnih v izbranih dobavnih verigah v krizi pomembnega blaga in storitev, ki jih sestavijo države članice. Prav tako lahko pridobi potrebne informacije o ustreznih gospodarskih subjektih od držav članic.
 5. Sklepi Komisije, ki vsebujejo posamezne zahteve za informacije, vsebujejo sklic na izvedbeni akt iz odstavka 2, na katerem temeljijo, in na razmere hudih s krizo povezanih pomanjkanj ali neposredno nevarnost takih pomanjkanj, iz katerih izhajajo. Vse zahteve za informacije so ustrezno utemeljene in sorazmerne glede obsega, narave in razčlenjenosti podatkov ter pogostosti dostopa do zahtevanih podatkov in potrebne za obvladovanje izrednih razmer ali zbiranje ustreznih uradnih statističnih podatkov. V zahtevi se določi razumen rok za predložitev informacij. Upoštevajo se prizadevanja gospodarskega subjekta ali predstavniškega združenja, da zbere podatke in jih da na voljo. Formalni sklep vsebuje tudi zaščitne ukrepe za varstvo podatkov v skladu s členom 39 te uredbe, zaščitne ukrepe za nerazkritje občutljivih poslovnih informacij iz odgovora v skladu s členom 25 ter informacije o možnosti njegovega izpodbijanja pred Sodiščem Evropske unije v skladu z zadevnim pravom Unije in o globah, določenih v členu 28 za neizpolnitev obveznosti, ter časovnico za odgovor.
 6. Lastniki gospodarskih subjektov ali njihovi predstavniki in pri pravnih osebah podjetja ali družbe ali pri združenjih, ki nimajo pravne osebnosti, osebe, ki so z zakonom ali statutom pooblašene, da jih zastopajo, lahko predložijo zahtevane informacije v imenu zadevnega gospodarskega subjekta ali združenja gospodarskih subjektov. Vsak gospodarski subjekt ali združenje gospodarskih subjektov zahtevane informacije predloži individualno v skladu s pravili Unije o konkurenci, ki veljajo za izmenjavo informacij. Pooblašeni odvetniki lahko predložijo informacije v imenu svojih strank. Slednje so kljub temu v celoti odgovorne, če so predložene informacije nepopolne, napačne ali zavajajoče.
 7. Sodišče Evropske unije ima neomejeno pristojnost za pregled sklepov, s katerimi je Komisija gospodarskemu subjektu naložila obvezno zahtevo za informacije.
 8. Izvedbeni akti iz odstavka 2 se sprejmejo v skladu s postopkom v odboru iz člena 42(2). V izredno nujnih ustrezno utemeljenih primerih v zvezi z učinki krize na enotni trg Komisija v skladu s postopkom iz člena 42(3) sprejme izvedbene akte, ki se začnejo uporabljati takoj.

Člen 25
Zaupnost in obdelava informacij

1. Informacije, prejete na podlagi uporabe te uredbe, se uporabijo le za namen, za katerega so bile zahtevane.
2. Države članice in Komisija zagotovijo varstvo poslovnih skrivnosti ter drugih občutljivih in zaupnih informacij, pridobljenih in ustvarjenih z uporabo te uredbe, vključno s priporočili in ukrepi, ki jih je treba sprejeti, v skladu s pravom Unije in zadevnim mednarodnim pravom.
3. Države članice in Komisija zagotovijo, da se stopnja tajnosti tajnih podatkov, ki se predložijo ali izmenjajo na podlagi te uredbe, ne zniža ali prekliče brez predhodnega pisnega soglasja avtorja tajnega podatka.
4. Komisija lahko svetovalni skupini iz člena 4 predloži zbirne informacije na podlagi katerih koli informacij, zbranih v skladu s členom 24.
5. Komisija ne deli nobenih informacij tako, da bi bilo mogoče identificirati posamezen gospodarski subjekt, če lahko deljenje informacij temu gospodarskemu subjektu povzroči poslovno škodo ali škoduje njegovemu ugledu ali razkrije poslovne skrivnosti.

Člen 26
Ciljno usmerjene spremembe harmonizirane zakonodaje o proizvodih

Če je z izvedbenim aktom Sveta, sprejetim v skladu s členom 14, aktiviran način izrednih razmer na enotnem trgu in obstaja pomanjkanje v krizi pomembnega blaga, lahko Komisija z izvedbenimi akti aktivira nujne postopke iz pravnih okvirov Unije, ki so bili spremenjeni z [Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2016/424, Uredbe (EU) 2016/425, Uredbe (EU) 2016/426, Uredbe (EU) 2019/1009 in Uredbe (EU) št. 305/2011 ter uvedbi nujnih postopkov za ugotavljanje skladnosti, sprejetje skupnih specifikacij in nadzor trga v okviru izrednih razmer na enotnem trgu ter Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi direktiv 2000/14/ES, 2006/42/ES, 2010/35/EU, 2013/29/EU, 2014/28/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/31/EU, 2014/32/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/53/EU in 2014/68/EU v zvezi z nujnimi postopki ugotavljanja skladnosti, sprejetjem skupnih specifikacij in tržnim nadzorom zaradi izrednih razmer na enotnem trgu], kar zadeva v krizi pomembno blago, pri čemer navede, za katero v krizi pomembno blago in nujne postopke velja aktiviranje, razloge za tako aktiviranje in njegovo sorazmernost ter trajanje takega aktiviranja.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 42(2). V izredno nujnih ustrezno utemeljenih primerih v zvezi z učinki krize na enotni trg Komisija v skladu s postopkom iz člena 42(3) sprejme izvedbene akte, ki se začnejo uporabljati takoj.

Člen 27
Prednostna naročila

1. Komisija lahko enega ali več gospodarskih subjektov iz v krizi pomembnih dobavnih verig s sedežem v Uniji pozove, naj sprejme in prednostno obravnava določena

naročila za proizvodnjo ali dobavo v krizi pomembnega blaga (v nadaljnjem besedilu: prednostno naročilo).

2. Če gospodarski subjekt prednostnih naročil ne sprejme in obravnava prednostno, lahko Komisija na lastno pobudo ali na zahtevo 14 držav članic oceni nujnost in sorazmernost uporabe prednostnih naročil v takih primerih, zadevnemu gospodarskemu subjektu in vsem stranem, na katere morebitno prednostno naročilo dokazljivo vpliva, pa da možnost, da predstavijo svoje stališče v razumnem roku, ki ga določi Komisija glede na okoliščine primera. V izjemnih okoliščinah lahko Komisija po taki oceni na zadevnega gospodarskega subjekta naslovi izvedbeni akt, s katerim od njega zahteva, naj sprejme in prednostno obravnava prednostna naročila, opredeljena v izvedbenem aktu, ali pojasni, zakaj ni mogoče ali ustrezno, da ta gospodarski subjekt to stori. Sklep Komisije temelji na objektivnih podatkih, ki kažejo, da je taka prednostna obravnava nujna za zagotovitev ohranjanja ključnih družbenih in gospodarskih dejavnosti na enotnem trgu.
3. Kadar gospodarski subjekt, na katerega je naslovljen sklep iz odstavka 2, sprejme zahtevo, da sprejme in prednostno obravnava v sklepu opredeljena naročila, ima ta obveznost prednost pred katero koli izpolnitveno obveznostjo po zasebnem ali javnem pravu.
4. Kadar gospodarski subjekt, na katerega je naslovljen sklep iz odstavka 2, zavrne sprejetje zahteve, da sprejme in prednostno obravnava v sklepu opredeljena naročila, Komisiji v desetih dneh od uradnega obvestila o sklepu predloži obrazloženo pojasnilo, v katerem navede ustrezno utemeljene razloge, zakaj glede na cilje te določbe ni mogoče ali ustrezno, da izpolni zahtevo. Taki razlogi vključujejo nezmožnost gospodarskega subjekta, da izvede prednostno naročilo zaradi nezadostne proizvodne zmogljivosti ali resnega tveganja, da bo sprejetje naročila za subjekt pomenilo veliko težavo ali gospodarsko breme, ali drugih primerljivo pomembnih pomislekov.

Komisija lahko tako obrazloženo pojasnilo ali njegove dele objavi ob ustreznem upoštevanju poslovne zaupnosti.
5. Če za gospodarski subjekt s sedežem v Uniji velja ukrep tretje države, ki vključuje prednostno naročilo, o tem obvesti Komisijo.
6. Komisija sklep iz odstavka 2 sprejme v skladu s pravom Unije, ki se uporablja, vključno z načeli nujnosti in sorazmernosti, ter obveznostmi Unije po mednarodnem pravu. V sklepu se zlasti upoštevajo zakoniti interesi zadevnega gospodarskega subjekta in vse razpoložljive informacije v zvezi s stroški in napor, potrebnimi za morebitno spremembo proizvodnega zaporedja. V njem se navede pravna podlaga za njegovo sprejetje, določijo roki, v katerih je treba izvesti prednostno naročilo, in po potrebi opredelita izdelek in količina. V njem se navedejo tudi globe iz člena 28 za neizpolnitev obveznosti iz sklepa. Prednostno naročilo se odda po pošteni in razumni ceni.
7. Kadar gospodarski subjekt prednostno naročilo sprejme in prednostno obravnava, ni odgovoren za kršitev pogodbenih obveznosti, za katere velja pravo države članice, ki so potrebne za izpolnitev prednostnega naročila. Odgovornost se izključi le, če je

kršitev pogodbenih obveznosti potrebna za skladnost z zahtevano prednostno obravnavo.

8. Izvedbeni akti iz odstavka 2 se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 42(2). V izredno nujnih ustrezno utemeljenih primerih v zvezi z učinki krize na enotni trg Komisija v skladu s postopkom iz člena 42(3) sprejme izvedbene akte, ki se začnejo uporabljati takoj.

Člen 28

Globe za gospodarske subjekte zaradi neizpolnitve obveznosti, da odgovorijo na obvezne zahteve za informacije, ali neizpolnitve prednostnih naročil

1. Komisija lahko, kadar to šteje za potrebno in sorazmerno, s sklepom naloži globe:
 - (a) kadar predstavniško združenje gospodarskih subjektov ali gospodarski subjekt v odgovor na zahtevo v skladu s členom 24 namerno ali iz hude malomarnosti predloži nepravilne, nepopolne ali zavajajoče informacije ali jih ne predloži v predpisanem roku;
 - (b) kadar gospodarski subjekt namerno ali iz hude malomarnosti ne izpolni obveznosti, da Komisijo obvesti o obveznosti, ki jo je naložila tretja država, v skladu s členom 27, ali ne pojasni, zakaj ni sprejel prednostnega naročila;
 - (c) kadar gospodarski subjekt namerno ali iz hude malomarnosti ne izpolni obveznosti, ki jo je sprejel, da prednostno obravnava določena naročila v krizi pomembnega blaga (v nadaljnjem besedilu: prednostna naročila) v skladu s členom 27.
2. Globe, naložene v primerih iz odstavka 1, točki (a) in (b), ne presegajo 200 000 EUR.
3. Globe, naložene v primerih iz odstavka 1, točka (c), ne presegajo 1 % povprečnega dnevnega prometa v prejšnjem poslovnem letu za vsak delovni dan neizpolnjevanja obveznosti v skladu s členom 27 (prednostna naročila), kar se izračuna od dneva, ugotovljenega v sklepu, in ne presega 1 % skupnega prometa v prejšnjem poslovnem letu.
4. Pri določanju višine globe se upoštevajo velikost in ekonomski viri zadevnega gospodarskega subjekta ter narava, resnost in trajanje kršitve, in sicer ob ustreznem upoštevanju načel sorazmernosti in ustreznosti.
5. Sodišče Evropske unije ima neomejeno pristojnost za pregled sklepov, s katerimi je Komisija naložila globo. Naloženo globo lahko prekliče, zniža ali zviša.

Člen 29

Zastaralni rok za naložitev glob

1. Za pooblastilo Komisije, da naloži globe v skladu s členom 30, veljajo naslednji zastaralni roki:

- (a) dve leti v primeru kršitev določb o zahtevah za informacije v skladu s členom 24;
 - (b) tri leta v primeru kršitev določb o obveznosti dajanja prednosti proizvodnji v krizi pomembnega blaga v skladu s členom 26(2).
- 2. Rok začne teči na dan, ko je Komisija seznanjena s kršitvijo. V primeru trajajočih ali ponavljajočih se kršitev rok začne teči na dan prenehanja kršitve.
 - 3. Vsak ukrep, ki ga Komisija ali pristojni organi držav članic sprejmejo za zagotovitev skladnosti z določbami te uredbe, prekine zastaralni rok.
 - 4. Prekinitev zastaralnega roka velja za vse strani, ki so odgovorne za sodelovanje pri kršitvi.
 - 5. Po vsaki prekinitvi začne zastaralni rok teči znova. Vendar se zastaralni rok izteče najpozneje na dan, ko se izteče rok, enak dvakratnemu zastaralnemu roku, ne da bi Komisija naložila globo. Ta rok se podaljša za obdobje, v katerem se zastaralni rok začasno ustavi, ker je odločitev Komisije predmet postopkov, ki tečejo pred Sodiščem Evropske unije.

Člen 30

Zastaralni roki za izvrševanje glob

- 1. Pooblastilo Komisije za izvrševanje sklepov, sprejetih v skladu s členom 28, zastara v petih letih.
- 2. Rok začne teči na dan, ko sklep postane pravnomočen.
- 3. Zastaralni rok za izvrševanje glob se prekine:
 - (a) z uradnim obvestilom o sklepu, s katerim se spremeni prvotni znesek globe ali zavrne vloga za spremembo;
 - (b) z vsakim ukrepom Komisije ali države članice na zahtevo Komisije, katerega namen je doseči izvršitev plačila globe.
- (4) Po vsaki prekinitvi začne zastaralni rok teči znova.
- (5) Zastaralni rok za izvršitev glob se prekine za toliko časa, kolikor:
 - (a) traja plačilni rok;
 - (b) je začasno ustavljena izvršitev plačila v skladu s sodbo Sodišča Evropske unije.

Člen 31

Pravica do izjave v zvezi z naložitvijo glob

1. Komisija pred sprejetjem sklepa v skladu s členom 28 zadevnemu gospodarskemu subjektu ali predstavniškim združenjem gospodarskih subjektov omogoči, da podajo izjavo o:
 - (a) predhodnih ugotovitvah Komisije, vključno z vsemi zadevami, proti katerim Komisija ugovarja;
 - (b) ukrepih, ki jih Komisija morda namerava sprejeti zaradi predhodnih ugotovitev v skladu s točko (a) tega odstavka.
2. Zadevna podjetja in predstavniška združenja gospodarskih subjektov lahko predložijo svoje pripombe glede predhodnih ugotovitev Komisije v roku, ki ga določi Komisija v svojih predhodnih ugotovitvah in ki ne sme biti krajši od 21 dni.
3. Sklepi Komisije temeljijo samo na nasprotovanjih, v zvezi s katerimi so lahko zadevni gospodarski subjekti in predstavniška združenja gospodarskih subjektov predložili pripombe.
4. Pravica zadevnega gospodarskega subjekta ali predstavniških združenj gospodarskih subjektov do obrambe se v celoti upošteva v vseh postopkih. Zadevni gospodarski subjekt ali predstavniška združenja gospodarskih subjektov imajo pravico do dostopa do spisa Komisije pod pogoji dogovora o razkritju in ob upoštevanju zakonitega interesa gospodarskih subjektov v zvezi z varstvom njihovih poslovnih skrivnosti. Pravica do vpogleda v spis se ne razširi na zaupne informacije in interno dokumentacijo Komisije ali organov držav članic. Pravica do vpogleda se zlasti ne razširi na korespondenco med Komisijo in organi držav članic. Nič v tem odstavku Komisiji ne preprečuje, da razkrije in uporabi informacije, ki so potrebne za dokazovanje kršitve.

Poglavje II

Drugi ukrepi za zagotavljanje razpoložljivosti v krizi pomembnega blaga in storitev

Člen 32

Usklajeno razdeljevanje strateških rezerv

Kadar se strateške rezerve, ki so jih države članice ustvarile v skladu s členom 12, izkažejo za nezadostne za zadostitev potreb v zvezi z izrednimi razmerami na enotnem trgu, lahko Komisija ob upoštevanju mnenja svetovalne skupine državam članicam priporoči, naj po možnosti ciljno usmerjeno razdelijo strateške rezerve ob upoštevanju, da se je treba izogniti dodatnemu zaostrovanju motenj na enotnem trgu, tudi na geografskih območjih, ki so še posebno prizadeta zaradi takih motenj, in v skladu z načeli nujnosti, sorazmernosti in solidarnosti ter z vzpostavitvijo najučinkovitejše uporabe rezerv za končanje izrednih razmer na enotnem trgu.

Člen 33

Ukrepi za zagotovitev razpoložljivosti in dobave v krizi pomembnega blaga in storitev

1. Če Komisija meni, da obstaja tveganje pomanjkanja v krizi pomembnega blaga, lahko državam članicam priporoči, naj izvajajo posebne ukrepe za čim hitrejšo zagotovitev učinkovite reorganizacije dobavnih verig in proizvodnih linij ter uporabo obstoječih zalog za povečanje razpoložljivosti in dobave v krizi pomembnega blaga in storitev.
2. Ukrepi iz odstavka 1 lahko vključujejo zlasti:
 - (a) olajševanje razširitve ali spremembe namembnosti obstoječih proizvodnih zmogljivosti za v krizi pomembno blago ali vzpostavitev novih proizvodnih zmogljivosti zanj;
 - (b) olajševanje razširitve obstoječih zmogljivosti v zvezi z dejavnostmi storitev ali vzpostavitev novih zmogljivosti zanje;
 - (c) prizadevanje za pospešitev izdajanja dovoljenj za v krizi pomembno blago.

Del V

Javno naročanje

POGLAVJE I

JAVNO NAROČANJE BLAGA IN STORITEV STRATEŠKEGA POMENA IN V KRIZI POMEMBNEGA BLAGA S STRANI KOMISIJE V IMENU DRŽAV ČLANIC V PREVIDNOSTNEM NAČINU IN NAČINU IZREDNIH RAZMER NA ENOTNEM TRGU

Člen 34

Zahteva držav članic, da Komisija v njihovem imenu izvede javno naročilo blaga in storitev

1. Dve ali več držav članic lahko zahtevajo, da Komisija začne postopek za oddajo javnega naročila v imenu držav članic, ki želijo, da jih zastopa Komisija (v nadaljnjem besedilu: sodelujoče države članice), za nakup blaga in storitev strateškega pomena, navedenih v izvedbenem aktu, sprejetem v skladu s členom 9(1), ali v krizi pomembnega blaga in storitev, navedenih v izvedbenem aktu, sprejetem v skladu s členom 14(5).
2. Komisija oceni koristnost, nujnost in sorazmernost zahteve. Kadar Komisija ne namerava ugoditi zahtevi, o tem obvesti zadevne države članice in svetovalno skupino iz člena 4 ter navede razloge za zavrnitev.
3. Kadar se Komisija strinja, da bo izvedla javno naročilo v imenu držav članic, pripravi predlog okvirnega sporazuma, ki ga je treba skleniti s sodelujočimi državami članicami, s čimer se Komisiji omogoči, da izvede javno naročilo v njihovem imenu. Ta sporazum določa podrobne pogoje za javno naročilo v imenu sodelujočih držav članic iz odstavka 1.

Člen 35

Vzpostavitev in izvajanje pogajalskega mandata Komisije

1. V sporazumu iz člena 34(3) se določi pogajalski mandat Komisije, da v imenu sodelujočih držav članic deluje kot osrednji nabavni organ za zadevno blago in storitve strateškega pomena ali v krizi pomembno blago in storitve s sklenitvijo novih pogodb.
2. Komisija je lahko v skladu s sporazumom upravičena, da v imenu sodelujočih držav članic sklepa pogodbe z gospodarskimi subjekti, vključno s posameznimi proizvajalci blaga in storitev strateškega pomena ali v krizi pomembnega blaga in storitev, v zvezi z nakupom takega blaga ali storitev.
3. Predstavniki Komisije ali strokovnjaki, ki jih ta imenuje, lahko opravijo obiske na samem kraju proizvodnih obratov za zadevno blago strateškega pomena ali v krizi pomembno blago.

4. Komisija v imenu sodelujočih držav članic izvede postopke za oddajo javnega naročila in z gospodarskimi subjekti sklene pogodbe na podlagi teh postopkov.

Člen 36

Načini javnega naročanja Komisije v imenu držav članic

1. Javno naročanje na podlagi te uredbe izvede Komisija v skladu s pravili iz Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁴, ki se uporabljajo za javna naročila Komisije.
2. Pogodbe lahko vsebujejo klavzulo, da lahko država članica, ki ni sodelovala v postopku za oddajo javnega naročila, postane stranka pogodbe po njeni sklenitvi, pri čemer je podrobno določen postopek za to in učinki tega.

POGLAVJE II

SKUPNO JAVNO NAROČANJE V PREVIDNOSTNEM NAČINU IN NAČINU IZREDNIH RAZMER

Člen 37

Postopek skupnega javnega naročanja

Kadar je treba izvesti skupno javno naročilo Komisije in enega ali več javnih naročnikov iz držav članic v skladu s pravili iz člena 165(2) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta, lahko države članice v celoti kupijo, najamejo ali zakupijo skupaj naročene zmogljivosti.

POGLAVJE III

JAVNO NAROČANJE DRŽAV ČLANIC V NAČINU IZREDNIH RAZMER

Člen 38

Posvetovanje in usklajevanje glede individualnega javnega naročanja držav članic

Kadar je aktiviran način izrednih razmer na enotnem trgu v skladu s členom 14, se države članice posvetujejo med seboj in s Komisijo ter usklajujejo svoje ukrepe s Komisijo in predstavniki drugih držav članic v svetovalni skupini, preden začnejo postopek za oddajo javnega naročila v krizi pomembnega blaga in storitev, navedenih v izvedbenem aktu, sprejetem v skladu s členom 14(5), v skladu z Direktivo 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁵.

⁵⁴ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

⁵⁵ Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).

Člen 39

Prepoved individualnega javnega naročanja sodelujočih držav članic

Kadar je aktiviran način izrednih razmer na enotnem trgu v skladu s členom 16 in je Komisija v imenu držav članic začela postopek za oddajo javnega naročila v skladu s členi 34 do 36, javni naročniki sodelujočih držav članic javnih naročil blaga ali storitev, zajetih v tem naročilu, ne izvajajo na drugačne načine.

Del VI

Končne določbe

Člen 40

Varstvo osebnih podatkov

1. Ta uredba ne posega v obveznosti držav članic v zvezi z njihovo obdelavo osebnih podatkov na podlagi Uredbe (EU) 2016/679 in Direktive 2002/58/ES o zasebnosti in elektronskih komunikacijah ali obveznosti Komisije, in kjer je ustrezno, drugih institucij in organov Unije v zvezi z njihovo obdelavo osebnih podatkov na podlagi Uredbe (EU) 2018/1725 pri izpolnjevanju njihovih odgovornosti.
2. Osební podatki se ne obdelujejo ali posredujejo, razen če je to nujno potrebno za namene te uredbe. V takih primerih se uporabljajo pogoji iz Uredbe (EU) 2016/679 in Uredbe (EU) 2018/1725, kot je ustrezno.
3. Kadar obdelava osebnih podatkov ni nujno potrebna za izvajanje mehanizmov, vzpostavljenih s to uredbo, se osebni podatki anonimizirajo tako, da posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ni mogoče identificirati.

Člen 41

Digitalna orodja

Komisija in države članice lahko vzpostavijo interoperabilna digitalna orodja ali informacijsko infrastrukturo za podporo ciljem te uredbe. Taka orodja ali infrastruktura se lahko razvijajo zunaj izrednih razmer na enotnem trgu.

Komisija z izvedbenimi akti določi tehnične vidike takih orodij ali infrastrukture. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 42(2).

Člen 42

Odbor

1. Komisiji pomaga Odbor za instrument za izredne razmere na enotnem trgu. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.
3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 8 Uredbe (EU) št. 182/2011 v povezavi s členom 5 navedene uredbe.

Člen 43

Delegirani akti

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov se prenese na Komisijo pod pogoji iz tega člena.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 6 se prenese na Komisijo za petletno obdobje od datuma začetka veljavnosti te direktive ali katerega koli drugega datuma, ki ga določita sozakonodajalca.
3. Prenos pooblastila iz člena 6 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne veljati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši datum, kot je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli iz Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

Člen 44 *Poročanje in pregled*

1. Komisija do [UP: vstavite datum pet mesecev po začetku veljavnosti te uredbe] in vsakih pet let po tem Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o delovanju sistema kontingenčnega načrtovanja, previdnosti in odzivanja na izredne razmere na enotnem trgu, pri čemer po potrebi predlaga morebitna izboljšanja, skupaj z zadevnimi zakonodajnimi predlogi, kjer je to ustrezno.
2. To poročilo vključuje oceno dela svetovalne skupine v okviru izrednih razmer, vzpostavljenem s to uredbo, in njegove povezave z delom drugih ustreznih organov za krizno upravljanje na ravni Unije.

Člen 45 *Razveljavitev*

Uredba Sveta (ES) št. 2679/98 se razveljavi z učinkom od [datum].

Člen 46 *Začetek veljavnosti*

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
predsednica

Za Svet
predsednik

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

Uredba Evropskega parlamenta in Sveta o instrumentu za izredne razmere na enotnem trgu

1.2. Zadevna področja

Notranji trg, prosti pretok blaga, storitev in oseb

1.3. Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

X Nov ukrep

☐ Nov ukrep na podlagi pilotnega projekta / pripravljalnega ukrepa⁵⁶

☐ Podaljšanje obstoječega ukrepa

☐ Združitev ali preusmeritev enega ali več ukrepov v drug/nov ukrep

1.4. Cilji

1.4.1. Splošni cilji

Splošni cilj instrumenta za izredne razmere na enotnem trgu je okrepiti previdnost enotnega trga za krize, odzivanje nanje in njegovo nemoteno delovanje v času krize. Za ta namen bo instrument za izredne razmere na enotnem trgu Evropsko unijo opremil z dobro umerjenim naborom orodij za krize, ki omogoča učinkovito odzivanje na katero koli prihodnjo krizo, ki ogroža delovanje enotnega trga, s čimer bodo dopolnjeni drugi obstoječi mehanizmi EU, tudi z boljšim usklajevanjem, preglednostjo in hitrostjo. Cilj je okrepiti delovanje enotnega trga ter zagotoviti hitre in praktične rešitve vprašanj prostega pretoka blaga, storitev in oseb ter dobave v času krize.

1.4.2. Specifični cilji

Specifični cilj št. 1

Zmanjšanje ovir za prosti pretok blaga, storitev in oseb v času krize

Specifični cilj št. 1 je zmanjšanje ovir za prosti pretok blaga, storitev in oseb v času krize z zagotovitvijo nabora orodij z rešitvami, da se na ravni EU zagotovi dobro

⁵⁶ Po členu 58(2)(a) oz. (b) finančne uredbe.

usklajena previdnost in odzivanje na krizo, ki vpliva na enotni trg. Za ta namen se pričakuje zagotovitev nabora orodij z rešitvami, sestavljenega iz previdnostnih ukrepov, ukrepov usklajevanja in preglednosti, ki zagotavljajo bolj usklajeno in ciljno usmerjeno odzivanje držav članic ter potrebno preglednost v zvezi z ovirami za prosti pretok.

Specifični cilj št. 2

Obravnavanje pomanjkanj in ohranjanje razpoložljivosti v krizi pomembnega blaga in storitev

Namen tega specifičnega cilja je omogočiti hitre in praktične rešitve vprašanj dobave v času krize. Za ta namen se pričakuje zagotovitev ustreznih previdnostnih mehanizmov, mehanizmov usklajevanja in preglednosti za ciljno usmerjeno odzivanje politike in za vse akterje na enotnem trgu z omogočanjem izmenjave informacij in tesnega sodelovanja z industrijo/deležniki za opredelitev ozkih grl v dobavnih verigah, pomembnih v krizi, in potreb po zmogljivostih ter po potrebi nadaljnje ukrepanje, da se v izrednih razmerah zagotovi razpoložljivost v krizi pomembnega blaga in storitev.

1.4.3. Pričakovani rezultati in posledice

Navedite, kakšne učinke naj bi imel(-a) predlog/pobuda za upravičence/ciljne skupine.

Pobuda bo omogočila dostop do enotnega trga v času krize za državljane in podjetja ter zagotovila podporo za opredeljene dobavne verige, s čimer bo zagotavljala delovanje enotnega trga in boljše splošno odzivanje na krize na ravni EU zaradi razpoložljivosti v krizi pomembnih izdelkov, potrebnih pri odzivanju na krizo, ustvarila pa bo tudi posredne družbene koristi v obliki izboljšanja življenjskih razmer in kakovosti življenja državljanov ter reševanja življenj, odvisno od vrste krize.

Pričakuje se, da bo pobuda prispevala k doseganju ciljev Združenih narodov za trajnostni razvoj, zlasti cilja trajnostnega razvoja št. 1 – brez revščine; cilja trajnostnega razvoja št. 8 – dostojno delo in gospodarska rast; cilja trajnostnega razvoja št. 9 – industrija, inovacije in infrastruktura; cilja trajnostnega razvoja št. 10 – zmanjšanje neenakosti ter cilja trajnostnega razvoja št. 16 – mir, pravičnost in močne institucije.

Pobuda bo pozitivno vplivala na podjetja, zlasti v izrednih razmerah, in sicer zaradi boljšega odzivanja na krizo na ravni EU, ki bo omogočilo manj ovir za prosti pretok in boljšo razpoložljivost v krizi pomembnih izdelkov. Ukrepi v naboru orodij z neposrednim pozitivnim učinkom na podjetja vključujejo ključna načela za zagotavljanje prostega pretoka in podporne ukrepe, preglednost in upravno pomoč v izrednih razmerah, javno naročanje v izrednih razmerah in ukrepe za hitrejše dajanje izdelkov na trg v izrednih razmerah ter pospešitev izdajanja dovoljenj v izrednih razmerah. Vendar bi lahko podjetja imela tudi stroške in čutila vpliv na svoje poslovanje, med drugim zaradi ukrepov za podporo dobavnim verigam v izrednih razmerah, zlasti zahtev za informacije, naslovljenih na podjetja, ter obveznosti povečanja proizvodnje in sprejetja prednostnih naročil.

Državljeni bi imeli korist od na splošno boljšega odzivanja na krize na ravni EU zaradi obstoja mehanizmov usklajevanja in nabora orodij za zmanjšanje ovir za

prosti pretok in zagotavljanje boljše razpoložljivosti v krizi pomembnih izdelkov. Nadalje bi imeli neposredno korist od ključnih načel za zagotavljanje prostega pretoka, zlasti kar zadeva prosto gibanje oseb kot delavcev in potrošnikov. Prav tako bi lahko imeli neposredno korist od razdeljevanja predhodno ustvarjenih zalog v krizi pomembnih izdelkov strateškega pomena. Za državljane ni neposrednih stroškov.

Države članice bi imele korist od na splošno boljšega odzivanja na krize na ravni EU in neposredno korist od obstoja posebnega organa upravljanja, ki zagotavlja usklajevanje med krizo z učinkom na enotni trg. Države članice bi imele upravne stroške in stroške izpolnjevanja obveznosti v zvezi z vrsto ukrepov, predvidenih v okviru nabora orodij, tudi za kontingenčno načrtovanje, zbiranje informacij o dobavnih verigah, sodelovanje pri povezovanju in ustvarjanje strateških rezerv v previdnostnem načinu, kot tudi v načinu izrednih razmer za skladnost s ključnimi načeli za prosti pretok, ukrepe glede preglednosti in upravne pomoči, skladnost z ukrepi glede dajanja na trg v krizi pomembnih izdelkov, sodelovanje pri javnem naročanju v izrednih razmerah in ukrepe, ki v izrednih razmerah vplivajo na v krizi pomembne dobavne verige.

Za Komisijo menimo, da je dejavnost razvoja novih navodil, priporočil in usklajevanja obveznih ukrepov del običajnih dejavnosti. Kljub temu bi Komisija imela dodatne posebne stroške, zlasti za organizacijo svetovalne skupine za instrument za izredne razmere na enotnem trgu, organizacijo usposabljanj in simulacij izrednih razmer za nacionalne strokovnjake, organizacijo povezovanja med podjetji, analizo uradnih obvestil glede preglednosti in upravno pomoč.

1.4.4. Kazalniki smotrnosti

Navedite, s katerimi kazalniki se bodo spremljali napredek in dosežki.

Komisija bo ocenila uspešnost, učinkovitost, skladnost, sorazmernost in subsidiarnost te zakonodajne pobude ter Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij predložila poročilo o glavnih ugotovitvah pet let po datumu začetka uporabe zakonodajnih aktov. V tem poročilu o oceni lahko predlaga, kako izboljšati instrument za izredne razmere na enotnem trgu. Ta mehanizem pregleda je podoben mehanizmu pregleda, povezanim s Predlogom Komisije za uredbo Sveta o okviru ukrepov za zagotovitev dobave v krizi pomembnih zdravstvenih protiukrepov v primeru izrednih razmer v javnem zdravju na ravni Unije in predlogom Komisije za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira ukrepov za okrepitev evropskega polprevodniškega ekosistema (akt o čipih).

Države članice in predstavniška združenja gospodarskih subjektov bodo morali Komisiji predložiti informacije, potrebne za pripravo navedenega poročila.

Komisija in države članice bodo redno spremljale uporabo pravnih aktov, zlasti učinkovitost ukrepov za olajšanje prostega pretoka blaga, oseb in storitev med krizo za zadevne osebe in podjetja ter delovanje enotnega trga in učinke zahtev za informacije ter spremljanje, ustvarjanje in razdeljevanje strateških rezerv ter druge ukrepe, ki povečujejo razpoložljivost izdelkov in storitev na enotnem trgu za gospodarske subjekte in njihove predstavnike.

1.5. Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1. *Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude*

Ni relevantno, ker je uporaba instrumenta odvisna od nastanka krize, ki je zaradi njene narave ni mogoče predvideti.

1.5.2. *Dodana vrednost ukrepanja Unije (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene te točke je „dodana vrednost ukrepanja Unije“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja Unije in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.*

Razlogi za ukrepanje na evropski ravni (predhodno): gospodarske dejavnosti na celotnem enotnem trgu so močno povezane. Medsebojno delovanje med podjetji, ponudniki storitev, strankami, potrošniki in delavci v različnih državah članicah, ki se zanašajo na svoje pravice do prostega pretoka, je vse splošnejše. Izkušnje iz preteklih kriz so pokazale, da je porazdelitev proizvodnih zmogljivosti po vsej EU pogosto neenakomerna (npr. s proizvodnimi linijami nekaterih izdelkov, ki so v glavnem v nekaj državah članicah, kot je osebna varovalna oprema). Hkrati je lahko v primeru krize povpraševanje po v krizi pomembnem blagu ali storitvah na celotnem ozemlju EU neenakomerno. Cilja zagotavljanja gladkega in nemotenega delovanja enotnega trga ni mogoče doseči z enostranskimi nacionalnimi ukrepi. Čeprav lahko ukrepi, ki jih sprejmejo posamezne države članice, v določeni meri odpravijo pomanjkljivosti, ki so posledica krize na nacionalni ravni, pa je dejansko verjetneje, da bodo še poglobili zadevno krizo po vsej EU, saj bodo povzročili dodatne ovire za prosti pretok in/ali dodaten pritisk na izdelke, na katere že vplivajo pomanjkanja.

Pričakovana ustvarjena dodana vrednost Unije (naknadno): pristojnost za uvedbo pravil, ki urejajo delovanje enotnega trga, si delijo EU in države članice. Precejšnje število okvirov EU, ki veljajo za različne vidike, je že vzpostavljenih in prispeva k nemotenemu delovanju enotnega trga z določitvijo usklajenih sklopov pravil, ki se uporabljajo na vseh ozemljih držav članic.

Vendar obstoječi okviri EU na splošno določajo pravila, ki se nanašajo na vsakodnevno delovanje enotnega trga, zunaj posebnih kriznih scenarijev. Pri tem nekateri predlogi, ki jih je nedavno sprejela Komisija, vsebujejo nekatere s krizo povezane določbe. Vendar trenutno ni horizontalnega sklopa pravil in mehanizmov za obravnavo vidikov, kot so kontingenčno načrtovanje, spremljanje krize in ukrepi za odzivanje na krizo, ki bi se uporabljali usklajeno v vseh gospodarskih sektorjih in na celotnem enotnem trgu.

Instrument za izredne razmere bi se uporabil le za zagotovitev usklajenega pristopa k odzivanju na krize, ki imajo pomembne čezmejne učinke in ogrožajo delovanje enotnega trga, in kadar še ne obstaja instrument EU ali kadar obstoječi instrumenti ne vključujejo določb v zvezi s krizo. Vzpostavitev kontingenčnih ukrepov in preventivnih ukrepov na celotnem enotnem trgu lahko olajša usklajevanje ukrepov za odzivanje v primeru krize. Poleg tega lahko take ukrepe dopolnita uspešno in

učinkovito usklajevanje in sodelovanje med Komisijo in državami članicami med krizo za zagotovitev, da se sprejmejo najustreznejši ukrepi za reševanje krize.

Instrument za izredne razmere na enotnem trgu ni namenjen določitvi podrobnega sklopa določb na ravni EU, ki jih je treba izključno uporabljati v primeru krize. Namenjen je določitvi in zagotovitvi usklajene uporabe možnih kombinacij določb, sprejetih na ravni EU, skupaj s pravili o usklajevanju ukrepov, sprejetih na ravni držav članic. S tega vidika bi bili nujni ukrepi, ki se lahko sprejmejo na ravni EU na podlagi instrumenta za izredne razmere na enotnem trgu, usklajeni z ukrepi za odzivanje na izredne razmere, ki jih sprejmejo države članice, in bi jih dopolnjevali. Da bi bilo tako usklajevanje in dopolnjevanje omogočeno, bi instrument za izredne razmere na enotnem trgu določal posebne ukrepe, ki jih države članice ne bi smele uvajati, ko se na ravni EU aktivira način izrednih razmer na enotnem trgu.

V tem okviru bi bila dodana vrednost EU tega instrumenta določitve mehanizmov za hitro in strukturirano komuniciranje med Komisijo in državami članicami, usklajevanje in izmenjavo informacij, kadar je enotni trg pod pritiskom, ter možnost sprejetja potrebnih ukrepov na pregleden način, kar bi pomenilo pospešitev obstoječih mehanizmov in dodajanje novih ciljno usmerjenih orodij za izredne razmere. Zagotovil bi tudi preglednost na celotnem notranjem trgu ter omogočil, da imajo podjetja in državljani, ki uresničujejo svoje pravice do prostega pretoka, na voljo ustrezne informacije o ukrepih, ki se uporabljajo v vseh državah članicah. S tem se bo povečala pravna varnost, zaradi česar bodo lahko sprejemali informirane odločitve.

Nadaljnja prednost ukrepanja na tem področju bi bila opremljenost EU z orodji za odpornost, potrebnimi za ohranitev konkurenčnosti industrije EU v geopolitičnih okoliščinah, v katerih lahko naši mednarodni konkurenti že uporabljajo pravne instrumente, ki omogočajo strukturirano spremljanje motenj v dobavnih verigah in sprejetje morebitnih ukrepov za odzivanje, kot so strateške rezerve.

1.5.3. Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti

V zadnjih letih je svet priča vrsti kriz, od pandemije COVID-19 do ruske invazije na Ukrajino. To niso zadnje krize, ki jih bo moral svet prestat. Poleg geopolitične nestabilnosti lahko podnebne spremembe in posledične naravne nesreče, izguba biotske raznovrstnosti ter globalna gospodarska nestabilnost povzročijo druge, nove izredne razmere. Žal ni kristalne kroglice za napoved točnega časa in oblike naslednje krize.

Kot so pokazale zadnje krize, je mogoče s popolnoma delujočim enotnim trgom in nemotenim sodelovanjem držav članic glede vprašanj enotnega trga močno okrepiti odpornost EU in njeno odzivanje na krize. Zato bi moral instrument za izredne razmere na enotnem trgu, za katerega so v tej oceni učinka analizirane različne možnosti politike, zagotavljati načrt za odzivanje EU glede zadev enotnega trga v prihodnji krizi. Upoštevati bi moral izkušnje iz preteklih izrednih razmer in jih prenesti na morebitne prihodnje izredne razmere.

Evropski svet je v svojih sklepih z dne 1. in 2. oktobra 2020 navedel, da bo EU izkoristila spoznanja, pridobljena med pandemijo COVID-19, ter odpravila preostalo razdrobljenost, ovire in slabosti enotnega trga pri spopadanju z izrednimi razmerami.

Komisija je v sporočilu o posodobitvi nove industrijske strategije napovedala instrument za zagotavljanje prostega pretoka oseb, blaga in storitev ter večjo preglednost in usklajevanje v času krize. Pobuda je del delovnega programa Komisije za leto 2022. Evropski parlament je pozdravil načrt Komisije, da predstavi instrument za izredne razmere na enotnem trgu, in jo pozval, naj ta instrument pripravi kot pravno zavezujoče strukturno orodje za zagotovitev prostega pretoka oseb, blaga in storitev v primeru prihodnjih kriz.

1.5.4. *Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti*

Predlog je politična prednostna naloga Evropske komisije in izpolnjuje zavezo zagotavljanju nemotenega delovanja enotnega trga. Pobuda pomeni sinergije z različnimi instrumenti, na primer horizontalnimi mehanizmi za odzivanje na krize (enotna ureditev za politično odzivanje na krize – IPCR), ukrepi, ki so ciljno usmerjeni v posamezne vidike kriznega upravljanja (Uredba Sveta (ES) št. 2679/98 z dne 7. decembra 1998 o delovanju notranjega trga glede prostega pretoka blaga med državami članicami, Uredba (EU) 2015/479 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2015 o skupnih pravilih za uvoz) in sektorski ukrepi (evropski pripravljani in odzivni mehanizem za prehransko varnost – EFSCM; Uredba (EU) 2021/953 o vzpostavitvi digitalnega COVID potrdila EU; Uredba (EU) 123/2022 o okrepljeni vlogi Evropske agencije za zdravila pri pripravljenosti na krize in kriznem upravljanju na področju zdravil in medicinskih pripomočkov; Sklep Komisije z dne 16. septembra 2021 o ustanovitvi organa za pripravljenost in odzivanje na izredne zdravstvene razmere; Uredba (EU) št. 1308/2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov (uredba o skupni ureditvi trgov) in njena sestrška uredba o skupni ureditvi trgov za ribištvo; sporočilo Komisije z naslovom „Krizni načrt za promet“).

Hkrati se številne pobude, ki so bile nedavno predlagane in o katerih poteka razprava, nanašajo na vidike, pomembne za odzivanje in pripravljenost na krize. Vendar je področje uporabe teh pobud omejeno, saj se nanašajo na specifične vrste kriznih scenarijev in niso namenjene vzpostavitvi splošnega horizontalnega okvira za krizno upravljanje. Kolikor te pobude zajemajo sektorski okvir za odzivanje in pripravljenost na krize, bo imel ta okvir kot *lex specialis* prednost pred instrumentom za izredne razmere na enotnem trgu:

- predlog Komisije za uredbo o resnih čezmejnih grožnjah za zdravje,
- predlog Komisije za spremembo Uredbe (ES) št. 851/2004 o ustanovitvi Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni,
- predlog Komisije za uredbo Sveta o okviru ukrepov za zagotovitev dobave v krizi pomembnih zdravstvenih protiukrepov v primeru izrednih razmer v javnem zdravju na ravni Unije,
- predlog Komisije za evropski akt o čipih,
- predlog Komisije za akt o podatkih,
- predlog Komisije za spremembo zakonika o schengenskih mejah,

– predlog Komisije za direktivo o odpornosti kritičnih subjektov.

1.5.5. Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev

Za redne izdatke, ki izhajajo iz stroškov osebja v Komisiji za predvidene dejavnosti usposabljanja in potrebne razširitve informacijskega orodja, ki se uporablja za sistem obveščanja, bi bilo mogoče vire financiranja opredeliti s prerazporeditvijo virov Unije v okviru programa na enotnem trgu.

1.6. Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

Pripomba: glede na naravo pobude, ki je tesno povezana z nastankom krize nepredvidljive narave in obsega, ni mogoče navesti trajanja pobude.

☐ Časovno omejeno

- ☐ od [D. MMMM] LLLL do [D. MMMM] LLLL,
- ☐ finančne posledice med letoma LLLL in LLLL za odobritve za prevzem obveznosti ter med letoma LLLL in LLLL za odobritve plačil.

☐ Časovno neomejeno

- izvajanje z obdobjem uvajanja med letoma LLLL in LLLL,
- ki mu sledi izvajanje v celoti.

1.7. Načrtovani načini upravljanja⁵⁷

X Neposredno upravljanje – Komisija:

- **X** z lastnimi službami, vključno s svojim osebjem v delegacijah Unije,
- ☐ prek izvajalskih agencij.

☐ Deljeno upravljanje z državami članicami.

☐ Posredno upravljanje, tako da se naloge izvrševanja proračuna poverijo:

- ☐ tretjim državam ali organom, ki jih te imenujejo,
- ☐ mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (navedite),
- ☐ EIB in Evropskemu investicijskemu skladu,
- ☐ organom iz členov 70 in 71 finančne uredbe,
- ☐ subjektom javnega prava,
- ☐ subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor ti subjekti zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,
- ☐ subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščen za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,
- ☐ osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov SZVP na podlagi naslova V PEU in opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu.
- *Pri navedbi več kot enega načina upravljanja je treba to natančneje obrazložiti v oddelku „Opombe“.*

⁵⁷

Pojasnila o načinih upravljanja in sklici na finančno uredbo so na voljo na spletišču BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

Opombe

Za spremljanje odhodkov Komisije za izvajanje te uredbe se uporabljajo standardna pravila.
--

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

Navedite pogostost in pogoje.

Način upravljanja te pobude je neposredno upravljanje s strani Komisije, njene naloge v zvezi z njenim izvajanjem pa bodo spadale na področje delovanja njenih oddelkov.

Komisija Svetu v petih letih od začetka veljavnosti te uredbe in nato vsakih pet let predloži poročilo o delovanju sistema kontingenčnega načrtovanja, previdnosti in odzivanja na izredne razmere na enotnem trgu ter po potrebi predlaga morebitne izboljšave.

Ta pregled vključuje oceno dela svetovalne skupine, ustanovljene na podlagi te uredbe, v okviru izrednih razmer, vzpostavljenem s to uredbo, in njegove povezave z delom drugih ustreznih organov za krizno upravljanje na ravni Unije.

Opravi se posvetovanje z državami članicami, njihova mnenja in priporočila glede izvajanja okvira za izredne razmere pa se upoštevajo v končnem poročilu. Če je ustrezno, Komisija na podlagi navedenega poročila pripravi predloge za spremembo te uredbe ali nadaljnje predloge.

2.2. Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1. *Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njimi povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)*

Kontrole so del sistema notranjih kontrol Komisije. Te nove dejavnosti bodo povzročile nepomembne dodatne stroške kontrole na ravni GD.

2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

Navedite obstoječe ali načrtovane preprečevalne in zaščitne ukrepe, npr. iz strategije za boj proti goljufijam.

Komisija zagotovi, da se ob izvajanju ukrepov, financiranih na podlagi tega sklepa, zaščitijo finančni interesi Unije s preventivnimi ukrepi proti goljufijam, korupciji in kakršnim koli drugim nezakonitim dejavnostim, z izvajanjem učinkovitih pregledov in izterjavo neupravičeno plačanih zneskov, in kadar se ugotovijo nepravilnosti, z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kaznimi.

Ukrepi, ki jih bo izvajala Komisija, bodo predmet predhodnih in naknadnih kontrol v skladu s finančno uredbo. V pogodbah in sporazumih o financiranju izvajanja te uredbe bosta Komisija, vključno z uradom OLAF, in Računsko sodišče izrecno pooblaščen za izvajanje revizij in preiskav v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013, vključno s pregledi na kraju samem in inšpekcijskimi pregledi.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1.1. Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol

Najustreznejši način je neposredno upravljanje v skladu s členom 62.1(a) finančne uredbe, saj bo ukrepe izvajala Evropska komisija, ki bo zagotovila usklajevanje z državami članicami in različnimi deležniki. Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje

3.2. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

- Obstoječe proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	številka	dif./nedif. ⁵⁸	držav Efte ⁵⁹	držav kandidatk ⁶⁰	tretjih držav	po členu 21(2)(b) finančne uredbe
1	03 01 01 01 – Odhodki za podporo programu za enotni trg	nedif.	DA	še ni določeno ⁶¹	še ni določeno ⁶⁰	NE
1	03 02 01 01 – Delovanje in razvoj notranjega trga blaga in storitev	dif.	DA	še ni določeno ⁶⁰	še ni določeno ⁶⁰	NE

⁵⁸ Dif. = diferencirana sredstva / nedif. = nediferencirana sredstva.

⁵⁹ Efta: Evropsko združenje za prosto trgovino.

⁶⁰ Države kandidatke in po potrebi potencialne kandidatke z Zahodnega Balkana.

⁶¹ Pridružitveni sporazumi v okviru programa za enotni trg, ki se trenutno dokončujejo.

3.3. Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve

3.3.1. Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za poslovanje.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za poslovanje, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

Razdelek večletnega finančnega okvira	1	Enotni trg, inovacije in digitalno
--	---	------------------------------------

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

GD GROW			Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	Naslednja leta	SKUPAJ
• Odobritve za poslovanje								
Proračunska vrstica 03 02 01 01 – Delovanje in razvoj notranjega trga blaga in storitev	obveznosti	(1a)	0,250	0,025	0,025	0,025		0,325
	plačila	(2a)	0,125	0,150	0,025	0,025		0,325
Odobritve za upravne zadeve, ki se financirajo iz sredstev določenih programov ⁶²								
Proračunska vrstica 03 01 01 01 – Odhodki za podporo programu za enotni trg		(3)	0,038	0,028	0,028	0,028		0,122
Odobritve iz RAZDELKA za GD GROW	obveznosti	= 1a + 1b + 3	0,288	0,053	0,053	0,053		0,447
	plačila	= 2a + 2b	0,163	0,178	0,053	0,053		0,447

⁶² Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

		+ 3						
--	--	-----	--	--	--	--	--	--

• Odobritve za poslovanje SKUPAJ	obveznosti	(4)	0,250	0,025	0,025	0,025		0,325
	plačila	(5)	0,125	0,150	0,025	0,025		0,325
• Odobritve za upravne zadeve, ki se financirajo iz sredstev določenih programov, SKUPAJ		(6)	0,038	0,028	0,028	0,028		0,122
Odobritve iz RAZDELKA 1 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	obveznosti	= 4 + 6	0,288	0,053	0,053	0,053		0,447
	plačila	= 5 + 6	0,163	0,178	0,053	0,053		0,447

• Odobritve za poslovanje SKUPAJ (vsi razdelki za poslovanje)	obveznosti	(4)	0,250	0,025	0,025	0,025		0,325
	plačila	(5)	0,125	0,150	0,025	0,025		0,325
Odobritve za upravne zadeve, ki se financirajo iz sredstev določenih programov, SKUPAJ (vsi razdelki za poslovanje)		(6)	0,038	0,028	0,028	0,028		0,122
Odobritve iz RAZDELKOV od 1 do 6 večletnega finančnega okvira SKUPAJ (referenčni znesek)	obveznosti	= 4 + 6	0,288	0,053	0,053	0,053		0,447
	plačila	= 5 + 6	0,163	0,178	0,053	0,053		0,447

Razdelek večletnega finančnega okvira	7	„Upravni odhodki“
--	----------	-------------------

Ta oddelek se izpolni s „proračunskimi podatki upravne narave“, ki jih je treba najprej vnesti v [Prilogo k oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga](#) (Priloga V k notranjim pravilom), ki se prenese v sistem DECIDE za namene posvetovanj med službami.

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	SKUPAJ
GD GROW						
• Človeški viri		0,628	0,628	0,628	0,628	2,512
• Drugi upravni odhodki		0,030	0,030	0,030	0,030	0,120
GD GROW SKUPAJ	odobritve	0,658	0,658	0,658	0,658	2,632

Odobritve iz RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	(obveznosti skupaj = plačila skupaj)	0,658	0,658	0,658	0,658	2,632
--	---	-------	-------	-------	-------	--------------

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	Naslednja leta	SKUPAJ
Odobritve iz RAZDELKOV od 1 do 7	obveznosti	0,946	0,711	0,711	0,711		3,079

večletnega finančnega okvira SKUPAJ	plačila	0,821	0,836	0,711	0,711		3,079
---	---------	-------	-------	-------	-------	--	--------------

3.3.2. Ocenjene realizacije, financirane z odobritvami za poslovanje

Pripomba: glede na naravo pobude in naravo nepričakovane, nepredvidljive krize ta ocena trenutno ni mogoča.

odobritve za prevzem obveznosti v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Cilji in realizacije			Leto N		Leto N+1		Leto N+2		Leto N+3		Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)						SKUPAJ			
	REALIZACIJE																			
	vrsta ⁶³	povprečni stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število realizacij skupaj	stroški realizacij skupaj
↓																				
SPECIFIČNI CILJ št. 1 ⁶⁴ ...																				
– realizacija																				
– realizacija																				
– realizacija																				
Seštevek za specifični cilj št. 1																				
SPECIFIČNI CILJ št. 2 ...																				
– realizacija																				

⁶³ Realizacije so dobavljeni proizvodi in opravljene storitve (npr. število financiranih izmenjav študentov, število kilometrov novozgrajenih cest ...).

⁶⁴ Kakor je opisan v točki 1.4.2 „Specifični cilji ...“.

Seštevek za specifični cilj št. 2																
SKUPAJ																

3.3.3. Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za upravne zadeve.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za upravne zadeve, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto 2023	Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	SKUPAJ
--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------

RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira					
Človeški viri	0,628	0,628	0,628	0,628	2,512
Drugi upravni odhodki	0,030	0,030	0,030	0,030	0,120
Seštevek za RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira	0,658	0,658	0,658	0,658	2,632

Odobritve zunaj RAZDELKA 7⁶⁵ večletnega finančnega okvira					
Človeški viri					
Drugi upravni odhodki	0,038	0,028	0,028	0,028	0,122
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira	0,038	0,028	0,028	0,028	0,122

SKUPAJ	0,696	0,686	0,686	0,686	2,754
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Potrebe po odobritvah za človeške vire in druge upravne odhodke se krijejo z odobritvami GD, ki so že dodeljene za upravljanje ukrepa in/ali so bile prerazporejene znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

⁶⁵ Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

3.3.3.1. Ocenjene potrebe po človeških virih

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebni človeški viri.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

ocena, izražena v ekvivalentu polnega delovnega časa

		Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027
20 01 02 01 (sedež in predstavništva Komisije)		4	4	4	4
20 01 02 03 (delegacije)					
01 01 01 01 (posredne raziskave)					
01 01 01 11 (neposredne raziskave)					
Druge proračunske vrstice (navedite)					
20 02 01 (PU, NNS, ZU iz splošnih sredstev)					
20 02 03 (PU, LU, NNS, ZU in MSD na delegacijah)					
XX 01 xx yy zz ⁶⁶	– na sedežu				
	– na delegacijah				
01 01 01 02 (PU, NNS, ZU za posredne raziskave)					
01 01 01 12 (PU, NNS, ZU za neposredne raziskave)					
Druge proračunske vrstice (navedite)					
SKUPAJ		4	4	4	4

XX je zadevno področje ali naslov v proračunu.

Potrebe po človeških virih se krijejo z osebjem GD, ki je že dodeljeno za upravljanje ukrepa in/ali je bilo prerezporejeno znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

Opis nalog:

Uradniki in začasni uslužbenci	1 EPDČ za sekretariat svetovalne skupine
Zunanji sodelavci	

⁶⁶ Dodatna zgornja meja za zunanje sodelavce v okviru odobritev za poslovanje (prej vrstice BA).

3.3.4. Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

Predlog/pobuda:

- ☒ se lahko v celoti financira s prerazporeditvijo znotraj zadevnega razdelka večletnega finančnega okvira;

V primeru aktiviranja načina izrednih razmer se najprej razmisli o prerazporeditvi znotraj programa za enotni trg.

- ☐ zahteva uporabo nedodeljene razlike do zgornje meje v zadevnem razdelku večletnega finančnega okvira in/ali uporabo posebnih instrumentov, kot so opredeljeni v uredbi o večletnem finančnem okviru;

Pojasnite te zahteve ter navedite zadevne razdelke in proračunske vrstice, ustrezne zneske in instrumente, ki naj bi bili uporabljeni.

- ☐ zahteva spremembo večletnega finančnega okvira.

Pojasnite te zahteve ter navedite zadevne razdelke in proračunske vrstice ter ustrezne zneske.

3.3.5. Udeležba tretjih oseb pri financiranju

V predlogu/pobudi:

- ☒ ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb;
- ☐ je načrtovano sofinanciranje, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

odobritve v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto N ⁶⁷	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)			Skupaj
Navedite organ, ki bo sofinanciral predlog/pobudo								
Sofinancirane odobritve SKUPAJ								

⁶⁷ Leto N je leto začetka izvajanja predloga/pobude. Nadomestite „N“ s pričakovanim prvim letom izvajanja (na primer: 2021). Naredite isto za naslednja leta.

3.4. Ocenjene posledice za prihodke

- ☐ Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.
- ☒ Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:
 - ☐ za lastna sredstva,
 - ☒ za druge prihodke.
 - navedite, ali so prihodki dodeljeni za odhodkovne vrstice ☐

v mio. EUR (na tri decimalna mesta
natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Odobritve na voljo za tekoče proračunsko leto	Posledice predloga/pobude ⁶⁸						
		Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)		
Člen 4 2 9 – Druga nenamenska plačila glob in denarnih kazni		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.			

Za namenske prejeme navedite zadevne odhodkovne proračunske vrstice.

Druge opombe (npr. metoda/formula za izračun posledic za prihodke ali druge informacije).

Potencialnih namenskih prejemkov v tej fazi ni mogoče oceniti, ker ni gotovo, da bo uresničena kakršna koli globa.

⁶⁸

Pri tradicionalnih lastnih sredstvih (carine, prelevmani na sladkor) se navedejo neto zneski, tj. bruto zneski po odbitku 20 % stroškov pobiranja.